

20080418

Vaasan tiepiiri

Luodon liikenne- turvallisuuksuunnitelma

Luodon liikenneturvallisuus- suunnitelma

Kannen kuva: Sito Oy

TIEH 1000192-08

Sokonet Oy
Espoo 2008

Julkaisua saatavana:
vaasan.tiepiiri@tiehallinto.fi
Faksi 0204 22 7717
Puhelinvaihde 0204 22 11

0. IT
otaspöytä

TIEHALLINTO
Vaasan tiepiiri
Korsholmanpuistikko 44
65100 VAASA
Puhelinvaihde 0204 22 11

Asiasanat: Liikenneturvallisuus, suunnitelmat, liikenneonnettomuudet, Kaakkois-Suomen tiepiiri

Aiheluokka: 80

TIIVISTELMÄ

Luodon liikenneturvallisuussuunnitelma koostuu liikenneympäristön parantamissuunnitelmasta sekä liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelmasta. Liikenneympäristön parantamissuunnitelman tavoitteena oli selvittää liikenneturvallisuuden ongelmakohteet Luodon alueella, suunnitella parantamistoimenpiteet ja laatia toimenpiteiden toteuttamisohjelma. Liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelman tavoitteena oli suunnitella kunnan liikenneturvallisuustyö sekä lisätä kunnan henkilökunnan ja päätöksentekijöiden liikenneturvallisuustietämystä sekä yhteistyötä.

Luodon alueen liikenneturvallisuusongelmien kartoittamiseksi toteutettiin liikenneturvallisuuskysely kuntalaisille. Luodon kunnan alueella tapahtuneet onnettomuudet analysoitiin vuosilta 2002–2006. Tiepiiriin ja Luodon kunnalle tulleet liikenneturvallisuutta koskevat aloitteet ja palautteet käytiin läpi.

Luodon alueen maanteillä tapahtui vuosina 2002–2006 yhteensä 82 onnettomuutta eli keskimäärin noin 16 onnettomuutta/vuosi, joista henkilövahinkoihin johti keskimäärin noin 4 onnettomuutta/vuosi. Onnettomuudet painotuivat seututielle 749.

Valtaosa liikenneturvallisuuskyselyn vastaajista piti liikenneturvallisuustilannetta Luodossa tyydyttävänä. Hieman yli puolet vastaajista koki liikenneturvallisuuden pysyneen ennallaan viimeisen kolmen vuoden aikana. Suurimmiksi liikenneturvallisuusongelmiksi Luodossa koettiin teiden ja kaavateiden heikko kunto, kevyen liikenteen väylien puute tai sijainti sekä ylinopeudet. Ongelmallisimpia kohteita olivat kyselyn mukaan seututie 749, Luodontie, ja sen liittymät, sekä Byvägen Bosundissa ja Risöhallvägen (huonossa kunnossa).

Toimenpiteiden suunnittelussa keskityttiin onnettomuuksien, kyselyjen ja ohjausryhmässä esiin tulleiden asioiden perusteella ongelmallisimpiin kohteisiin, kuten liittymiin ja kevyen liikenteen ongelmakohteisiin.

Liikenneympäristön parantamiseksi tehtiin esitykset 22 toimenpiteestä, jotka sisältävät rakenteellisia ja liikenteen ohjauksen toimenpiteitä. Rakenteellisia toimenpiteitä ovat mm. liittymien parantaminen, tie- ja kaavatiejärjestelyiden parantaminen, kevyen liikenteen väylien rakentaminen, liittymänäkemien raivaukset ja tievalaistuksen rakentaminen. Liikenteen ohjauksen toimenpiteinä esitettiin mm. nopeusrajoitusten muutoksia ja ajoratamerkintöjä. Lisäksi esitettiin kunnossapitoon liittyviä toimenpiteitä.

Liikenneturvallisuustyön organisointia varten Luodon kuntaan perustettiin liikenneturvallisuustyöryhmä, joka kokoontui työn kaksi kertaa ideoimaan ja suunnittelemaan kunnan hallintokuntien toimintasuunnitelmia. Luodon hallintokuntien omat toimenpiteet lähivuosien liikenneturvallisuustyössä suunniteltiin siten, että kunkin hallintokunnan kohderyhmät, niille suunnitellut toimenpiteet, vastuuhenkilöt tai -tahot sekä toteuttamisajankohdat kirjattiin ylös toimenpidetaulukoihin. Taulukoihin kirjattiin myös seurantasarake, johon merkitään vuosittain toteutetut toimenpiteet. Nämä taulukot toimitettiin sähköisessä muodossa hallintokuntien käyttöön ja niihin on tarkoitus kirjata seurantamerkinnot sekä tarvittavat muutokset seuraavan vuoden toimintaan.

Toteuttamisohjelmaan sisältyvien hankkeiden kustannusarvio on yhteensä noin 3 milj.€. Vaasan tiepiiri vastaa kaikista näistä kustannuksista (100 % kokonaiskustannuksista). Maanteille esitettyjen toimenpiteiden arvioidaan vähentävän noin 0,16 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta vuodessa. Onnettomuuskustannusten yhteiskuntataloudelliseksi säästöiksi on arvioitu noin 286 000 € vuodessa.

Liikenneturvallisuussuunnitelman toteuttamisella on paljon välittömiä ja välillisiä vaikutuksia, joille tulee antaa riittävä painoarvo toimenpiteitä toteutettaessa. Liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelman vaikutukset realisoituvat pitkällä aikajänteellä liikenneasenteiden muutoksena ja edelleen onnettomuusvähennyksenä, onnettomuusriskin pienenemisenä sekä kunnalle kohdistuvien kustannusten vähenemisenä. Liikenneturvallisuuden parantaminen lisää myös kuntalaisten viihtyvyyttä sekä liikenne- että asuinympäristössään. Liikenneturvallisuuden korostaminen kunnan toiminnassa sekä päättäjien vahva sitoutuminen liikenneturvallisuussuunnitelman toteuttamiseen lisäävät arvostusta ja kunnan imagoa asukkaiden keskuudessa.

Kokonaisvaltainen, järjestelmällinen liikenneturvallisuustyö voi toimia tehokkaasti vain, mikäli kunnassa on työn lähtökohtana yhteinen tahtotila liikenneturvallisuustyön kehittämisestä. Tämän vuoksi erityisen tärkeää on päättäjien sitoutuminen suunnitelman toteuttamiseen ja toteutumisen seurantaan.

Liikenneturvallisuussuunnitelman toteutumista koskeva seurantakokous järjestetään vähintään kerran vuodessa. Kokoukseen kutsutaan kunnan lisäksi Tiehallinnon, Liikenneturvan ja poliisin edustajat.

ALKUSANAT

Liikenneturvallisuussuunnitelma laadittiin Kruunupyyn ja Luodon kuntien ja Vaasan tiepiirin yhteistyönä. Suunnitelma sisältää liikenneympäristön parantamissuunnitelman sekä liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelman. Suunnitelman laatimista ohjanneeseen ohjausryhmään kuuluivat seuraavat henkilöt:

Kjell Lind, ordf.	Vaasan tiepiiri
Fjalar Djupsjöbacka	Vaasan tiepiiri
Bjarne Häggman	Luodon kunta
Sten Bobacka	Luodon kunta
Jarl Rosenberg	Luodon kunta
Tage Torrkulla	Kruunupyyn kunta
Dan Stenlud	Kruunupyyn kunta
Hans-Erik Lindgren	Kruunupyy, tekninen Itk
Carl-Otto Slotte	Kruunupyy, tekninen Itk
Anders Pulkkis	Länsi-Suomen lääninhallitus
Jan Wikström	Pohjanmaan Liitto
Vesa Toivanen	Pietarsaaren kihlakunnan poliisilaitos
Frej Sundman	Pietarsaaren kihlakunnan poliisilaitos
Heli Lintamo	Liikenneturva

Suunnitelman laati Vaasan tiepiirin sekä Kruunupyyn ja Luodon kuntien toimeksiannosta Sito Oy, josta työstä vastasivat projektipäällikkö DI Maija Krankka ja projektisihteeri DI Hanne Strandvall. Liikenne- ja viestintäministeriö osallistui suunnitelman kustannuksiin kuntakannustinrahan kautta.

Vaasassa elokuussa 2008

Tiehallinto
Vaasan tiepiiri

Luodon kunta

SISÄLTÖ

1	SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	9
1.1	Suunnittelualue ja maankäyttö	9
1.2	Elinkeinorakenne ja työssäkäynti	9
1.3	Kaavoitus	11
1.4	Nykyinen tie- ja kaavatieverkko sekä liikenne	11
1.4.1	Tie- ja kaavatieverkko	11
1.4.2	Liikennemäärät	11
1.4.3	Ajoneuvokannan kehitys	13
1.4.4	Tievalaistus	13
1.4.5	Kevyen liikenteen väylät	13
1.4.6	Nopeusrajoitukset	15
1.5	Aikaisemmat suunnitelmat	16
2	LIKENNETURVALLISUUDEN NYKYTILA	17
2.1	Liikenneonnettomuudet	17
2.1.1	Luodon maanteillä tapahtuneet onnettomuudet	17
2.1.2	Kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneet onnettomuudet	22
2.2	Liikenneturvallisuuskysely	22
2.3	Liikenneturvallisuustyö	27
2.4	Esteettömyys	27
2.5	Yhteenveto nykytilasta	29
3	LIKENNETURVALLISUUSTAVOITTEET	30
3.1	Onnettomuuksien vähentämistavoitteet	30
3.2	Länsi-Suomen läänin tavoitteet	30
3.3	Määrälliset tavoitteet Luodossa	31
3.3.1	Liikenneturvallisuustavoitteiden suuntaviivat 2010 (2012).	31
3.3.2	Liikenneturvallisuustyön toiminnalliset tavoitteet	31
4	ONGELMAKOHTEET JA LIIKENNEYMPÄRISTÖN PARANTAMISTOIMENPITEET	33
4.1	Suunnittelun lähtökohdat	33
4.2	Toimenpiteitä Luodolla	33
4.3	Valvonta	38
4.4	Kunnossapito	38
5	LIKENNETURVALLISUUSTYÖN TOIMINTASUUNNITELMA	40
5.1	Liikenneturvallisuustyöryhmä	40
5.2	Ryhmän toimintamalli	40
5.3	Toimintasuunnitelmat	41
5.3.1	Yleishallinto	41
5.3.2	Tekninen toimi	41
5.3.3	Sivistystoimi	42
5.3.4	Sosiaali- ja terveystoimi	42
5.4	Yhteistyökumppanit	43
5.5	Liikenneturvallisuustyön seuranta	44

6	TOTEUTTAMISOHJELMA JA VAIKUTUKSET	46
6.1	Kustannukset ja kiireellisyys	46
7	JATKOTOIMENPITEET	47
7.1	Suunnitelman käsittely	47
7.2	Jatkosuunnittelu	47
7.3	Seuranta	47
	LIITTEET	49

1 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

1.1 Suunnittelualue ja maankäyttö

Luodon kunta sijaitsee Pohjanmaan maakunnan luoteisosassa meren rannikolla Länsi-Suomen läänissä. Luodon kunta muodistuu saaristosta, joka koostuu 360 saaresta ja luodosta. Luotoon pääsee niin pohjoisesta kuin etelästäkin päin seututietä 749 käyttäen. Seututie kulkee koko kunnan läpi ja on merkittävä yhteys niin Kokkolan kuin Pietarsaaren suuntaan. Kunnan eri asutuskeskittyymiin johtavat yhdystiet, joita yhteensä seitsemän. Luodosta on matkaa Kokkolaan noin 20 km ja Pietarsaareen reilu 10 km. Lähimmälle lentokentälle Kruunupyhyhyn on 30 km. Lähin rautatieasema on Kokkolassa. Itämeri ja Merenkurkku muodostavat merkittävän vesistön kunnan alueella.

Luodon maapinta-ala on noin 142 km² ja rantaviivaa on noin 500 km². Luodossa asui (vuoden 2007 lopussa) lähes 4 700 henkilöä. Ennusteen mukaan asukasmäärä kasvaa vuoteen 2030 mennessä noin 2000 henkilöllä. Suurin osa Luotolaista asuu taajamissa; Vikarholmen-Furuholmen, Risöhall, Holm, Näs ja Bosund.

Luodon kunnan muita pieniä asutuskeskittyymiä ovat Fagernäs, Kackur ja Västerby. Lähimmät suuremmat kaupungit ovat Pietarsaari ja Kokkola, jotka ovat myös Luodon naapurikuntia. Muita Luodon naapurikuntia ovat Kruunupyhy ja Pedersöre. Paikallisesti ja seudullisesti merkittävin tie on Luodon läpi kulkeva seututie 749. (Kuva 1).

Kunnassa on viisi perusopetusta antavaa koulua; kouluja, joissa opetetaan vuosiluokkia 1-6 ovat Risön, Näsin, Bosundin ja Holmin koulut. Kunnan ainoa koulu, jossa on vuosiluokat 7-9, on Cronhjelmnin koulu. Kaikissa näissä kouluissa on myös esiopetusta. Toisen asteen koulutusta ei kunnassa ole. Vuosiluokkia 1-6 käyviä oppilaita on esiopetus mukaan lukien noin 615 ja vuosiluokkia 7-9 käyviä oppilaita on 305.

1.2 Elinkeinorakenne ja työssäkäynti

Luotolaiset saavat toimeentulonsa pääasiassa teollisuus- ja jalostustoiminnasta (48 %) sekä palveluelinkeinoista (47 %). Maa- ja metsätalous työllistää vain reilut 3 prosenttia kuntalaisista. Erityispiirre Luotolaisten työllistymisessä on, että kunnan työpaikkaomavaraisuusaste on vain noin 51 prosenttia. Suuri osa, lähes 900 henkilöä, luotolaisista käykin päivittäin työssä naapurikaupungeissa Pietarsaareessa ja Kokkolassa. Kunnan työttömyysaste vuoden 2007 lopussa oli ainoastaan 3,6 prosenttia, kun se Pohjanmaan maakunnassa oli 6,1 prosenttia ja koko maassa 9,4 prosenttia.

Luodossa on veneen- ja laivanrakennusteollisuus vahvin työllistäjä. Luodon suurimmat yksityiset työllistäjät ovat Baltic Yachts ja Bella Veneet, jotka työllistävät noin 130 henkilöä ja 55 henkilöä. Julkisen sektorin suurin työllistäjä Luodon kunta työllistää noin 220 henkilöä.

Kuva 1. Luodon liikenteellinen asema.

1.3 Kaavoitus

Yleiskaavat

Osayleiskaavat on laadittu Luodossa seuraaville alueille:

- Bosund, Näs, Holm, Storströmmen, Risöhöll, Furuholmen, Vikarholmen ja Hannula

Byggmästarin osayleiskaava on parhaillaan tekeillä.

Asemakaavat

Luodon kunnassa on laadittu asemakaavat Vidmossen teollisuusalueelle, Vikarholmen Västraan ja Holmin keskustaan. Kokonaisasemakaavoihin voi tutustua kunnanvirastolla.

Rantakaavat ja ranta-asemakaavat

Rantayleiskaava, joka koskee koko saaristoa, säätelee rantojen rakentamista.

1.4 Nykyinen tie- ja kaavatieverkko sekä liikenne

1.4.1 Tie- ja kaavatieverkko

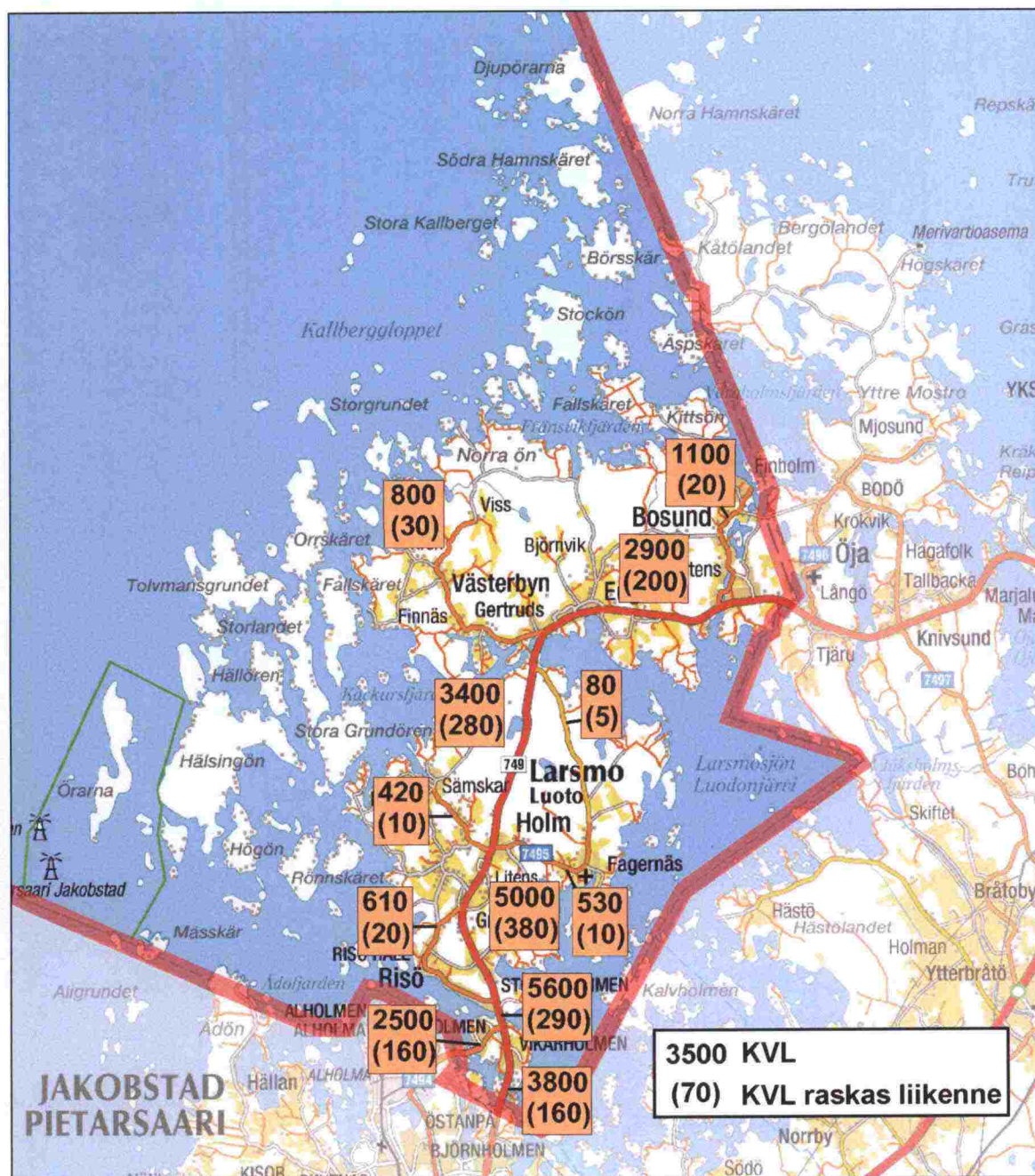
Suunnittelualueella on maanteitä yhteensä noin 48 km, joista seututeitä on noin 18 km ja yhdysteitä noin 30 km. Valta- ja kantateitä suunnittelualueella ei ole. Maantieverkon lisäksi kaavatie- ja yksityistieverkko muodostaa osan kunnan liikenneväylästä.

Tärkeimmät maantiet Luodon tieverkossa ovat seututie 749 (Eteläinen ja Pohjoinen Luodontie) ja yhdystiet 7495 (Fagernäsvägen), 7494 (Furuholmsvägen), 17969 (Kackursvägen), 17963 (Risöhallsvägen), 17979 (Västerbyvägen) och 17981 (Byvägen).

1.4.2 Liikennemäärät

Päyhteyden seututien 749 liikennemäärä on noin 2900–5600 ajoneuvoa vuorokaudessa (raskaan liikenteen osuus vaihtelee välillä 4-8 %). Tärkeimmistä yhdysteistä Bosundin taajaman kohdalla yhdystien 17981 liikennemäärä on 1100 ajoneuvoa vuorokaudessa (raskaan liikenteen osuus noin 2 %), Vikarholmenin kohdalla yhdystien 7494 liikennemäärä on 2500 ajoneuvoa vuorokaudessa (raskaan liikenteen osuus noin 6 %), Holmin taajaman kohdalla yhdystien 7495 liikennemäärä on 530 ajoneuvoa vuorokaudessa (raskaan liikenteen osuus noin 2 %) ja Västerbyn kohdalla yhdystien 17979 liikennemäärä on 800 ajoneuvoa vuorokaudessa (raskaan liikenteen osuus noin 4 %).

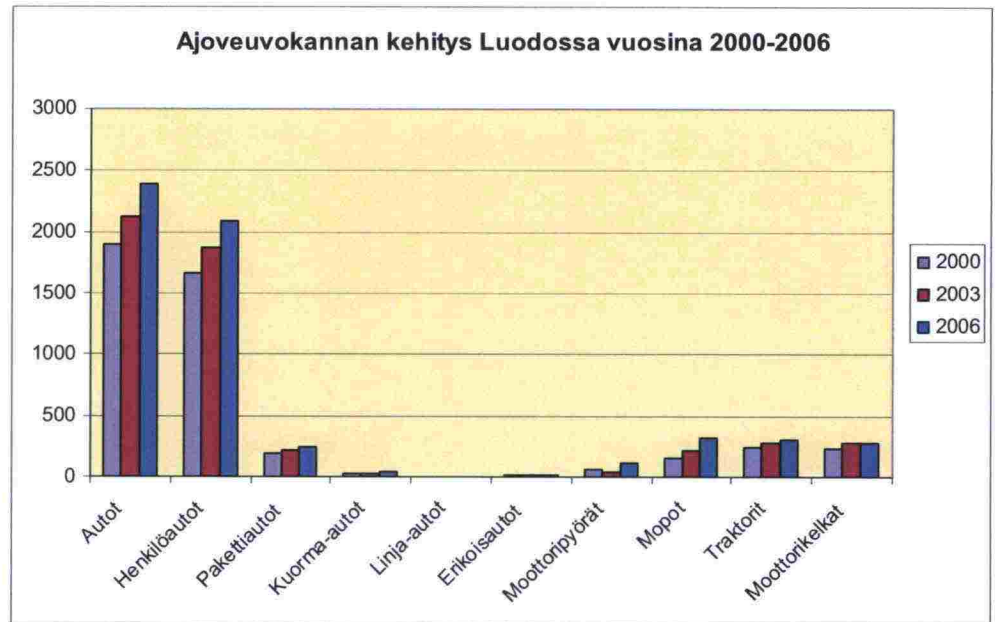
Luodon maanteiden liikennemäärät on esitetty kuvassa 2. Liikennemäärätiedot ovat vuodelta 2008.

Kuva 2. Luodon maanteiden keskimääräiset vuorokausiliikennemäärät (KVL 2008).

1.4.3 Ajoneuvokannan kehitys

Ajoneuvokannan mukaan Luodossa on noin 2400 ajoneuvoa. Ajoneuvot ovat pääosin henkilöautoja. Merkittävää on, että kunnassa on enemmän traktoreita ja moottorikelkkoja kuin pakettiautoja. Luodon ajoneuvokannan kehityksessä vuosien 2000 – 2006 aikana henkilöautojen ja mopojen määrät ovat selvästi lisääntyneet.

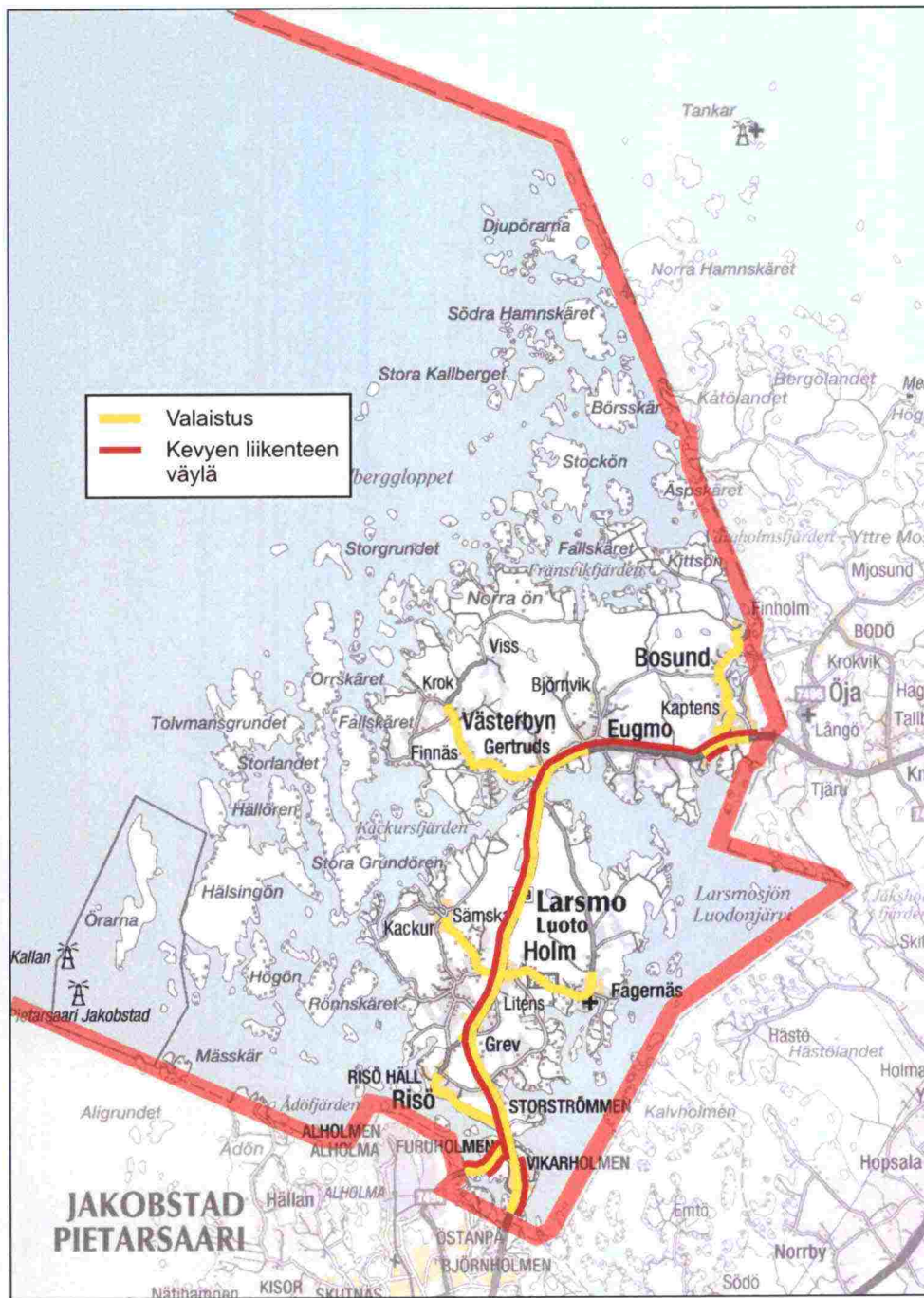
Kuva 3. Ajoneuvokannan kehitys Luodossa vuosina 2000-2006

1.4.4 Tievalaistus

Luodon alueella valaistuja maanteitä on yhteensä noin 35,8 km. Tarkastelualueen maanteillä valaistus on seututiellä 749 välillä Vikarholmen-Näs sekä Bosundin taajaman kohdalla. Yhdysteillä valaistusta on yhdystiellä nro 17981 (Byvägen), yhdystiellä nro 17979 välillä Gertruds-Västerby, yhdystiellä nro 17969 (Kackurvägen), yhdystiellä 7495 välillä Holm-Fagernäs, yhdystiellä 17963 välillä Södra Larmsvågen - Nabbskatavågen ja yhdystiellä 7494 välillä Södra Larmsvågen – Furuholmen. Yksityisteitä ja katuja on lisäksi valaistua noin 30 km matkalla. (Kuva 4)

1.4.5 Kevyen liikenteen väylät

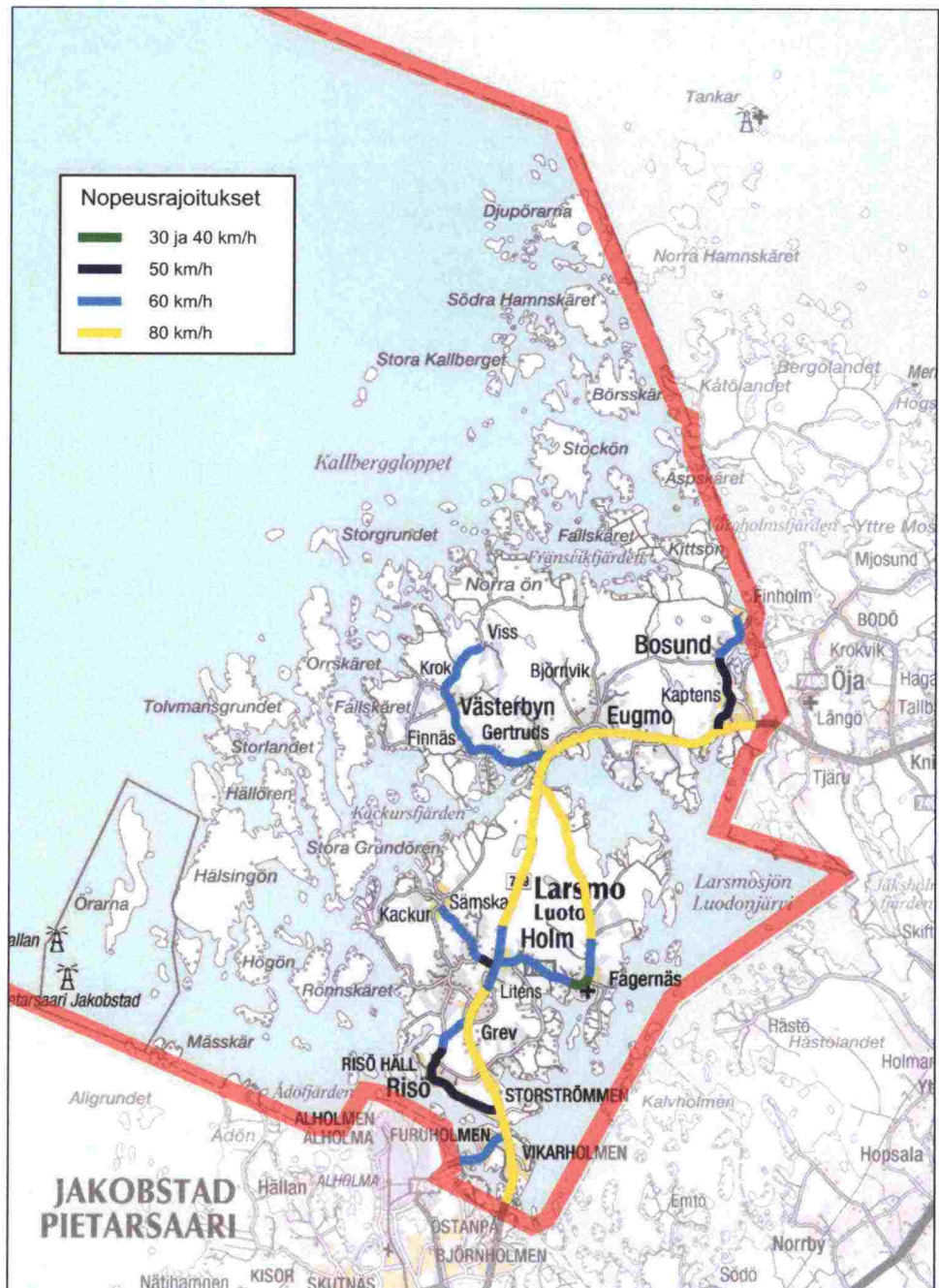
Kevyen liikenteen väyliä Luodossa on seututien 749 varrella koko kunnan alueella sekä Lilla Furuholmenilla Luodontien varrella. Kevyen liikenteen väylien yhteispituus on tiepituutena noin 21 km. (Kuva 4)

Kuva 4. Luodon alueen maanteiden nykyinen valaistus ja kevyen liikenteen väylät.

1.4.6 Nopeusrajoitukset

Päyhteyden, seututien 749, nopeusrajoitus on pääsääntöisesti 80 km/h. Päätietyhteyden ja taajamien ulkopuolella kunnan maanteiden nopeusrajoitus on 50–60 km/h. Taajamissa maanteiden nopeusrajoitus on 40–60 km/h. (Kuva 5)

Kuva 5. Luodon alueen maanteiden nopeusrajoitukset.

1.5 Aikaisemmat suunnitelmat

Luodossa ei ole tehty aikaisempaa liikenneturvallisuussuunnitelmaa.

Vaasan tiepiirin alueen koulujen turvallisuusselvitys on tehty vuonna 2002. Selvityksessä kartoitettiin koululaiskyselyn avulla maanteiden varrella sijaitsevien ala-asteen koulujen liikenneturvallisuusongelmat ja suunniteltiin toimenpiteet niiden parantamiseksi.

KOPIKALI, Kokkolan Pietarsaaren ja Kaustisen alueen liikennejärjestelmäsuunnitelma 2030 valmistui vuonna 2006. Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa käsiteltiin liikenneturvallisuutta erikseen kullakin talousalueella. Suunnitelmassa todettiin, että Kruunupyyn liikenneturvallisuussuunnitelma tulee päivittää.

Holmin keskustan liikennejärjestelyjen kehittäminen, Ideasuunnitelma valmistui 2007. Ideasuunnitelma käsittää liikenneverkon ja liikennejärjestelyjen kehittämistä ja parantamista siten, että palveluita ja asutusta voidaan kehittää Holmin keskustassa

2 LIIKENNETURVALLISUUDEN NYKYTILA

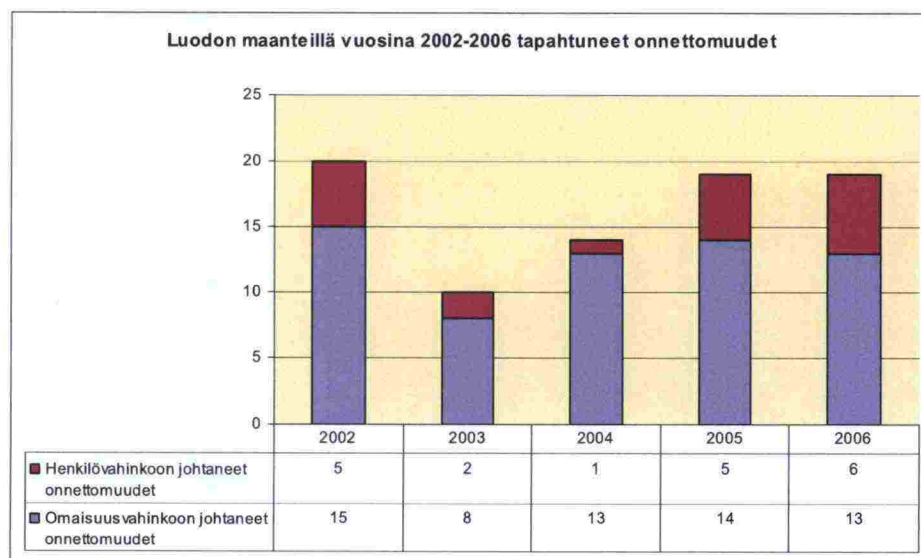
2.1 Liikenneonnettomuudet

Onnettomuustarkastelu perustuu poliisin tietoon tulleisiin ja poliisin tutkimiin onnettomuusilmoituslomakkeisiin. Tehtyjen tutkimusten perusteella on tiedossa, että poliisin tietoon tulee vain kolmannes - neljännes kaikista liikenneonnettomuuksista. Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet ovat kuitenkin melko kattavasti tiedossa. Kaikki kuolemaan johtaneet onnettomuudet ja yli puolet loukkaantumiseen johtavista onnettomuuksista tulevat poliisin tietoon, mutta pienistä omaisuusvahinkoihin johtaneista onnettomuuksista vain hyvin pieni osa tulee tilastoihin. Poliisi ei myöskään saa tietoa suurimmasta osasta kevyelle liikenteelle, etenkin polkupyöräilijöille ja jalankulkijoille, tapahtuneista tapaturmista, varsinkin jos osallinen on ollut tapahtumassa ainoa osapuoli. (POMO-tutkimus, Airaksinen Noora, 2007)

Onnettomuustarkastelu käsittää maanteillä viiden vuoden (2002-2006) aikana tapahtuneet onnettomuudet. Onnettomuusaineisto on saatu Tiehallinnon onnettomuusrekisteristä. Kaavatieverkon ja yksityisteiden osalta onnettomuusaineisto on tarkistamatonta. Onnettomuusmäärien ja vakavuuden suhteen sitä voidaan kuitenkin pitää luotettavana.

2.1.1 Luodon maanteillä tapahtuneet onnettomuudet

Luodon maanteillä tapahtui vuosina 2002–2006 yhteensä 82 poliisin tietoon tullutta liikenneonnettomuutta eli keskimäärin 16 onnettomuutta/vuosi. Onnettomuuksien määrä on vaihdellut vuosittain 10–20 onnettomuuden välillä. Vuonna 2003 onnettomuuksia tapahtui vain 10, joka on selvästi muita vuosia vähemmän. (Kuva 6)

Kuva 6. Luodon maanteillä vuosina 2002–2006 tapahtuneet onnettomuudet.

Tarkasteluaikana onnettomuuksissa loukkaantui yhteensä 27 henkilöä. Luodon asukaslukuun suhteutettuna vuosittain maanteillä tapahtui keskimäärin 0,84 henkilövahinko-onnettomuutta tuhatta asukasta kohti (Luodon

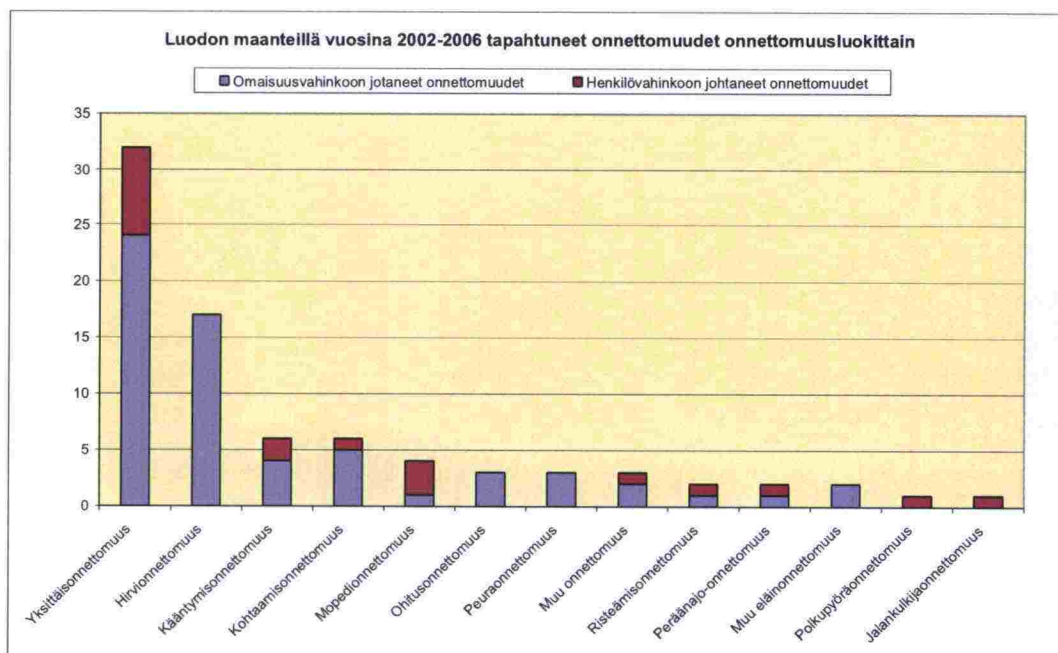
asukasluku vuonna 2006 oli 4500 asukasta). Koko maan (1,72) ja Pohjanmaan (1,49) lukemiin verrattuna Luodon kunnan alueella tapahtuu vähemmän henkilövahinko-onnettomuuksia.

Suurin osa onnettomuuksista tapahtui kunnan läpi kulkevalla seututiellä 749. Henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia on sattunut hiukan tiheämmin Holmin keskustan tuntumassa. Kuva 7 esittää Luodon maanteilla tarkasteluajana tapahtuneet onnettomuudet.

Kuva 7. Luodon alueen maanteilla vuosina 2002 - 2006 tapahtuneet henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet.

Tapahtuneista onnettomuuksista yksittäisonnettomuuksia on onnettomuuk-
 sien lukumäärillä mitattuna ylivoimaisesti eniten eli 32 onnettomuutta. Seu-
 raavaksi yleisimpiä onnettomuuksia ovat hirvionnettomuudet (17 onnetto-
 muutta). (Kuva 8).

Kuva 8. Luodon maanteillä vuosina 2002 - 2006 tapahtuneet onnettomuudet luokittain.

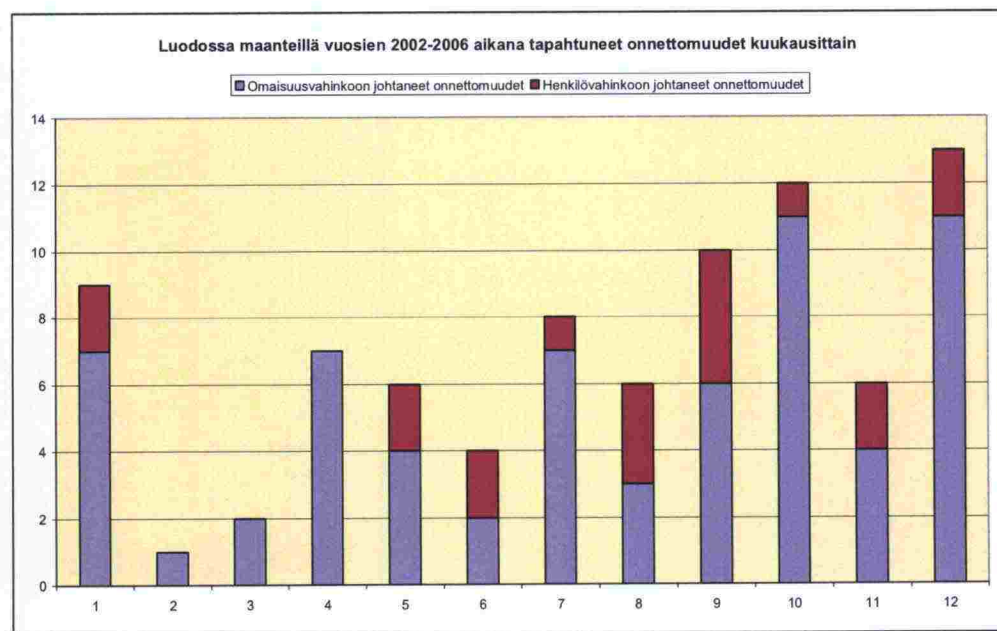
Onnettomuuksien lukumäärillä mitattuna yksittäisonnettomuus (8 henkilöva-
 hinkoon johtanut onnettomuutta) on yleisin henkilövahinkoon johtanut on-
 nettomuus. Suhteellisesti eniten henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuk-
 sia on kuitenkin kevyen liikenteen ja mopedionnettomuuksissa (75-100 %).

Jos näitä lukuja verrataan koko maan ja Pohjanmaan lukuihin, tapahtuu
 Luodossa paljon enemmän yksittäisonnettomuuksia ja vähemmän käänty-
 misonnettomuuksia, ja lähes yhtä paljon jalankulkija- ja pyöräilyonnetto-
 muuksia.

Taulukko 1. Luodon maanteillä vuosina 2002 - 2006 tapahtuneet onnettomuudet luokittain ja vakavuusasteittain.

Onnettomuusluokka maantiet:	Kaikki onnettomuudet	Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet	Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien osuus (%)
Yksittäisonnettomuus	32	8	25
Hirvionnettomuus	17	0	0
Kääntymisonnettomuus	6	2	33
Kohtaamisonnettomuus	6	1	17
Mopedionnettomuus	4	3	75
Ohitusonnettomuus	3	0	0
Peuraonnettomuus	3	0	0
Muu onnettomuus	3	1	33
Risteämisonnettomuus	2	1	50
Peräänajo-onnettomuus	2	1	50
Muu eläinonnettomuus	2	0	0
Polkupyöräonnettomuus	1	1	100
Jalankulkijaonnettomuus	1	1	100
Yhteensä:	82	19	23

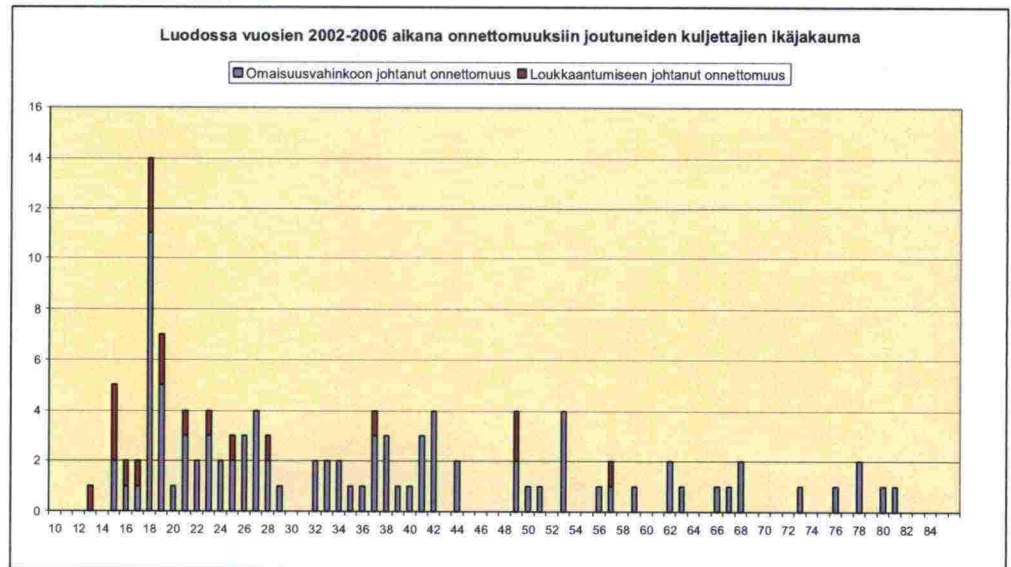
Lukumäärältään onnettomuuksien kuukausivaihtelu on suuri. Vähiten onnettomuuksia tapahtui helmikuussa (1 onnettomuus), jonka jälkeen trendi on ollut kasvava joulukuuhun asti, jolloin tapahtui eniten onnettomuuksia (13 onnettomuutta).

Kuva 9. Luodon maanteillä vuosina 2002-2006 tapahtuneet onnettomuudet kuukausittain.

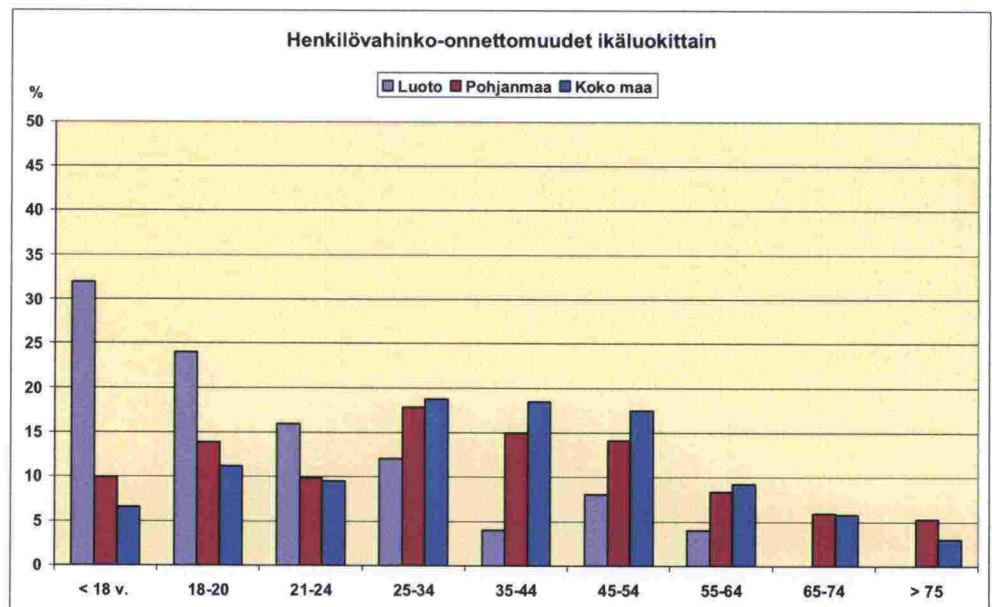
Onnettomuuksien viikonpäivävaihtelu on tarkasteluaikana ollut melko tasais- ta. Pieni laskeva trendi on kuitenkin havaittavissa loppuviikolla. Jos tarkas- tellaan vuorokauden aikoja, milloin Luodossa onnettomuudet tapahtuivat, niin eniten henkilövahinkoihin johtaneita onnettomuuksia tapahtui keskipäi- vällä (klo 11-12) sekä illalla klo 19.

Onnettomuuksiin joutuneiden ajoneuvojen kuljettajien ikäjakautumaa tarkastellessa, ilmenee, että nuorille kuljettajille (18-20 v.) on tapahtunut eniten onnettomuuksia, sekä henkilövahinkoon johtaneita, että omaisuusvahinkoon johtaneita (kuva 10).

Kuva 10. Luodossa vuosien 2002-2006 aikana onnettomuuksiin joutuneiden kuljettajien ikäjakautuma.

Luodossa tapahtuu nuorille henkilöille merkittävästi enemmän henkilövahinkoon johtavia onnettomuuksia koko maan ja Pohjanmaan lukuihin verrattuna. (Kuva 11)

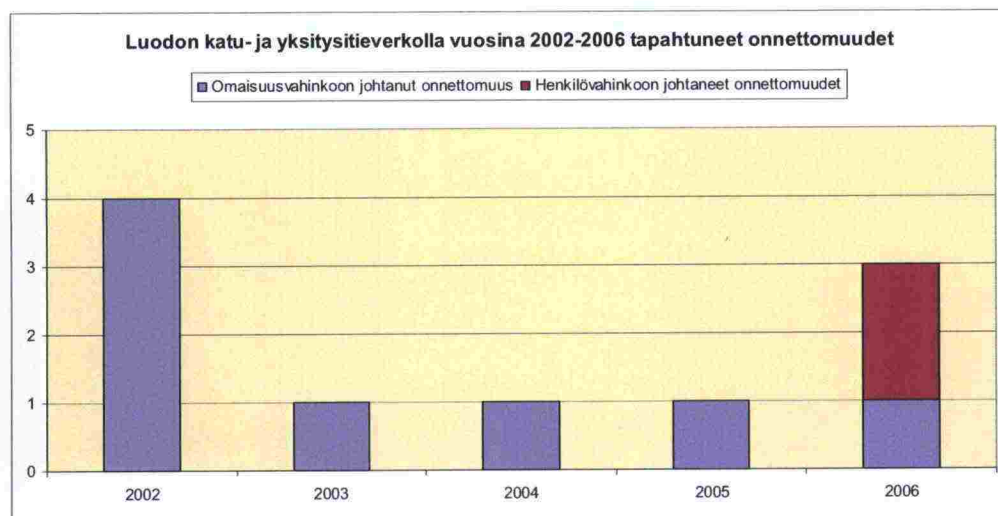
Kuva 11. Henkilövahinko-onnettomuuksiin joutuneiden kuljettajien ikäjakautuma. Verrattulussa Luoto, Pohjanmaa ja koko maa.

2.1.2 Kaduilla ja yksityistieillä tapahtuneet onnettomuudet

Luodon katu- ja yksityistieverkolla tapahtui vuosina 2002–2006 yhteensä 10 poliisin tietoon tullutta onnettomuutta eli keskimäärin 2 onnettomuutta/vuosi. Onnettomuuksien määrä on vaihdellut vuosittain 1–4 onnettomuuden välillä. Alkoholi oli mukana yhdessä onnettomuudessa. Selkeää trendiä onnettomuuksien kokonaismäärien kehityksessä ei ole nähtävissä. (Kuva 12)

Henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui yhteensä kaksi. Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien osuus kaikista onnettomuuksista oli 18 %, loput 82 % onnettomuuksista olivat omaisuusvahinkoon johtaneita onnettomuuksia. Molemmat henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet tapahtuivat vuonna 2006. Kuolemaan johtaneita onnettomuuksia ei tapahtunut lainkaan. Alkoholi ei ollut mukana henkilövahinkoon johtaneissa onnettomuuksissa.

Kaava- ja yksityistieverkon onnettomuuksista ei ole saatavilla tarkkaa paikatietoa, joten onnettomuuksien sijaintiin perustuvaa analysointia ei ole mahdollista tehdä.

Kuva 12. Luodon katu- ja yksityistieverkolla vuosina 2002–2006 tapahtuneet onnettomuudet.

2.2 Liikenneturvallisuuskysely

Asukaskysely

Luodon ja Kruunupyyn liikenneongelmia kartoitettiin asukaskyselyllä. Asukkailla annettiin mahdollisuus vastata kyselyyn internetissä sekä kunnanvirastoissa tai kirjastoissa täyttämällä lomake ja palauttamalla se vastauslaatikkoon. Kysely toteutettiin kesällä 2007 ja vastausaikaa oli yli kaksi kuukautta (21.6.–31.8.2007). Kyselyistä tiedotettiin paikallisessa lehdessä ja kuntien nettisivuilla.

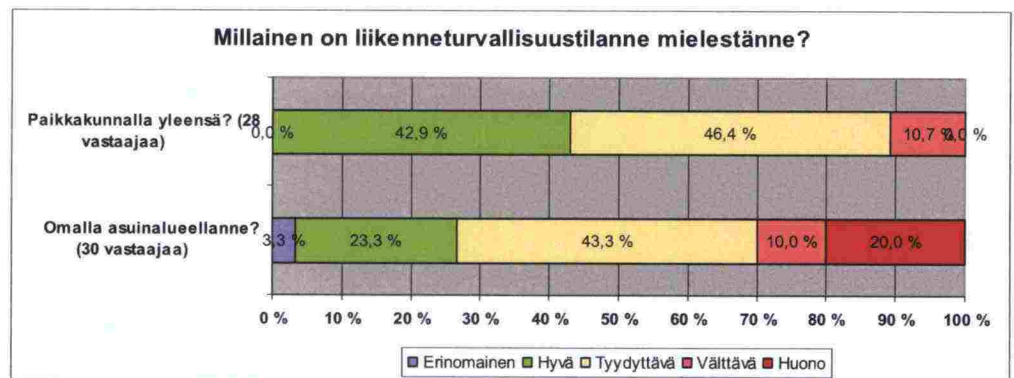
Asukaskyselyyn saatiin yhteensä 116 vastausta (85 vastausta Kruunupyystä ja 31 Luodosta). Vastaajista noin 53 % oli naisia ja noin 47 % miehiä. Vastaajien keski-ikä on 44 vuotta. Pääosa vastaajista oli täysipäiväisesti työssäkäyviä. Eläkeläisten osuus vastaajista oli noin 14 %. Valtaosalla vas-

taajien talouksista oli yksi tai kaksi autoa ja ajokortti oli yleisimmin kahdella talouteen kuuluvalla henkilöllä. Mopoja ja/skootttereita oli 30 % vastaajista.

Vastaajista valtaosa (noin 89 %) ilmoitti käyttävänsä liikkumiseen pääasiallisesti henkilöautoa. Joukkoliikennettä työmatkoilla ilmoitti käyttävänsä ainoastaan 1 % vastaajista. Kävellessä tai pyörällä liikkui vastaajista työmatkalla 16 % ja ostos-/asiointimatalla kävelee 3 %. Kevyen liikenteen osuus on siis liikkumisessa varsin pieni, mikä johtuneen kunnan rakenteesta ja palvelujen sijainnista.

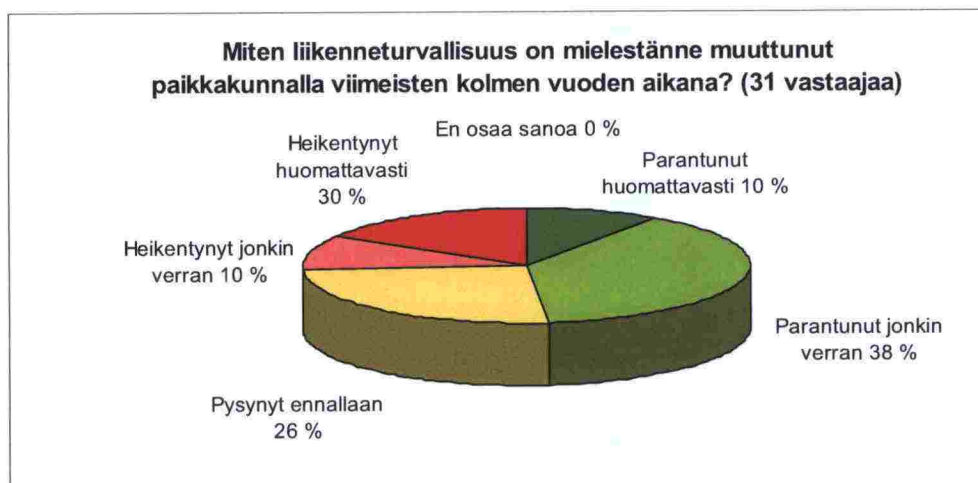
Luodon liikenneturvallisuustilanne vastaajien omalla asuinalueella oli enemmistön (noin 70 %) mielestä erinomainen, hyvä tai tyydyttävä. Noin 20 % vastaajista oli sitä mieltä, että liikenneturvallisuustilanne on huono ja noin 10 % piti tilannetta välttävänä.

Yleisesti liikenneturvallisuustilannetta paikkakunnalla piti hyvänä tai tyydyttävänä noin 90 % vastaajista ja välttävänä 11 %. Huonona tai erinomaisena tilannetta ei pitänyt kukaan vastaajista. (Kuva 13).

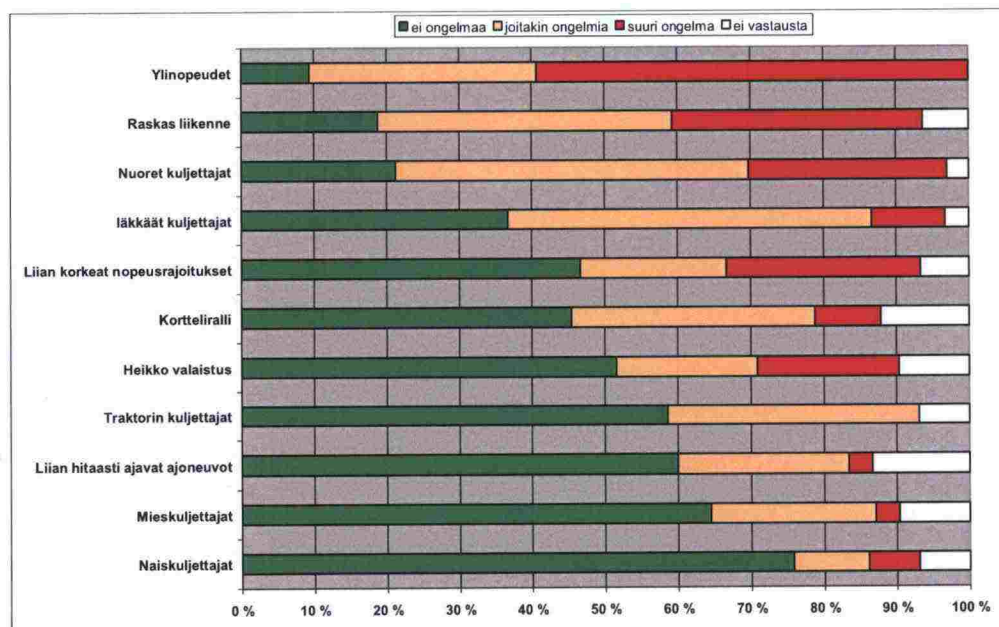
Kuva 13. Liikenneturvallisuustilanne Luodossa asukaskyselyn mukaan.

Noin 30 % vastaajista koki liikenneturvallisuustilanteen heikentyneen huomattavasti viimeisen kolmen vuoden aikana. Noin 10 % vastaajista koki tilanteen heikentyneen jonkin verran. 48 % vastaajista oli sitä mieltä, että tilanne oli parantunut jonkin verran tai selvästi. Ennallaan tilanteen koki pysyneen noin 26 % vastaajista. Kokonaisuudessaan asukaskyselyn tulosten perustella voidaan todeta, että osa luotolaisista kokee liikenneturvallisuuden kunnassa melko hyväksi tai ainakin pysyneen ennallaan, kun taas osa kokee sen huonontuneen. (Kuva 14).

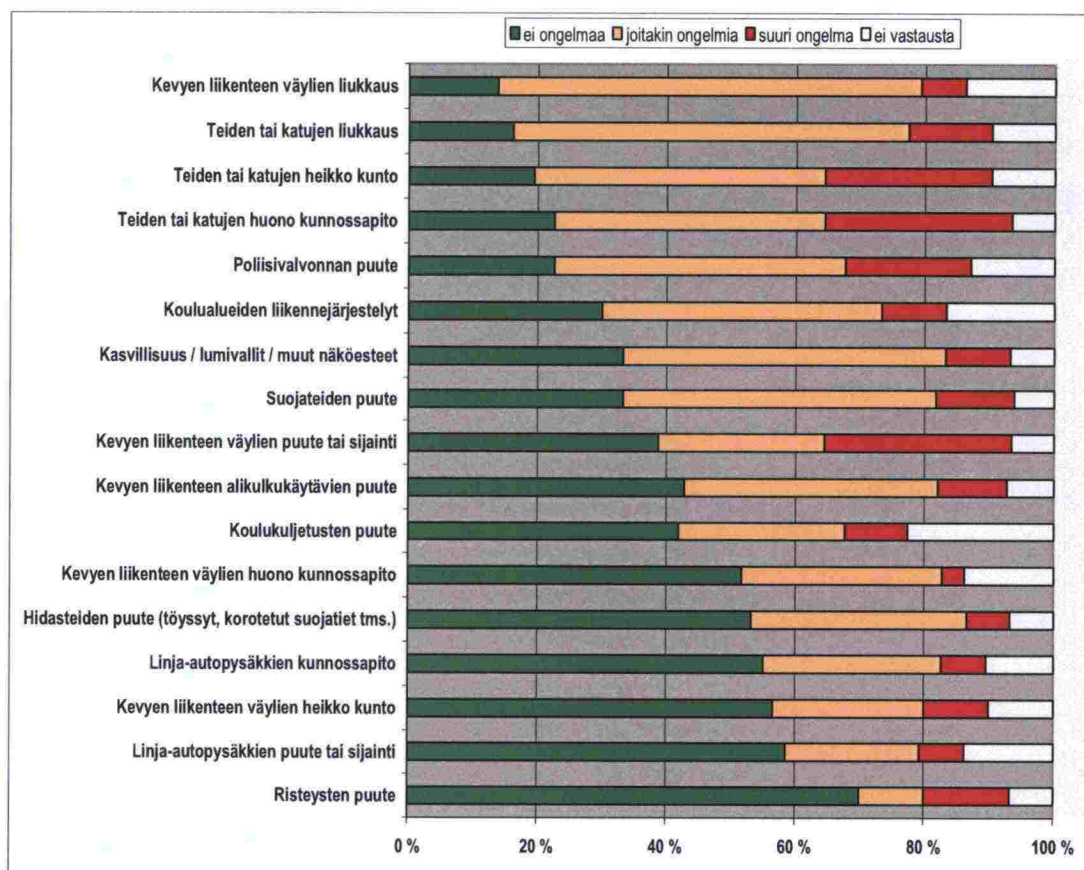

Kuva 14. Liikenneturvallisuuden muuttuminen Luodossa viimeisten kolmen vuode-
aikana.

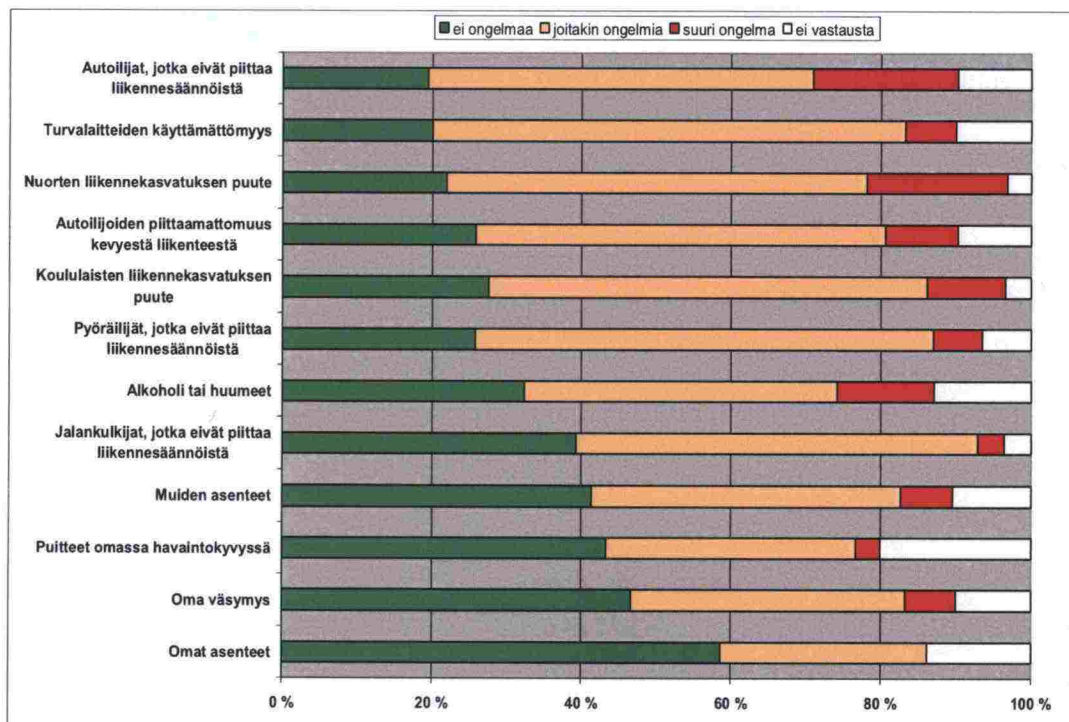
Luodon liikenneturvallisuusongelmista suurimmaksi koetaan ylinopeudet ja raskas liikenne. Näissä heijastuu päätieyhteyden eli seututien 749 liikenne. Ongelmiksi koetaan myös kevyen liikenteen väylien puute, alikulkujen puute, heikko valaistus, teiden ja teiden huono kunto ja niiden huono kunnossapito. Poliisivalvontaa kaivataan lisää. Ongelmiksi vastaajat kokevat myös autoilijoiden piittaamattomuuden liikenteessä sekä nuoret kuljettajat ja mopon ajajat. Seuraavissa kuvissa on esitetty vastaajien mielipiteet Luodon liikenneturvallisuusongelmista.

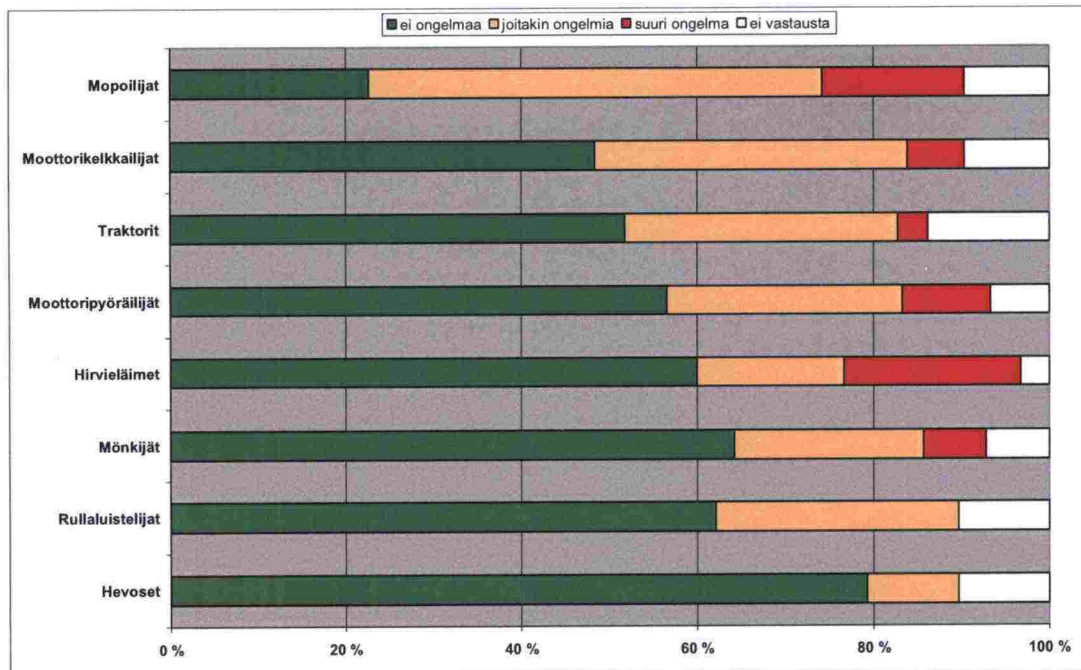
Kuva 15a. Liikenneturvallisuusongelmia Luodossa asukaskyselyn mukaan.

Kuva 15b. Liikenneturvallisuusongelmia Luodossa asukaskyselyn mukaan.

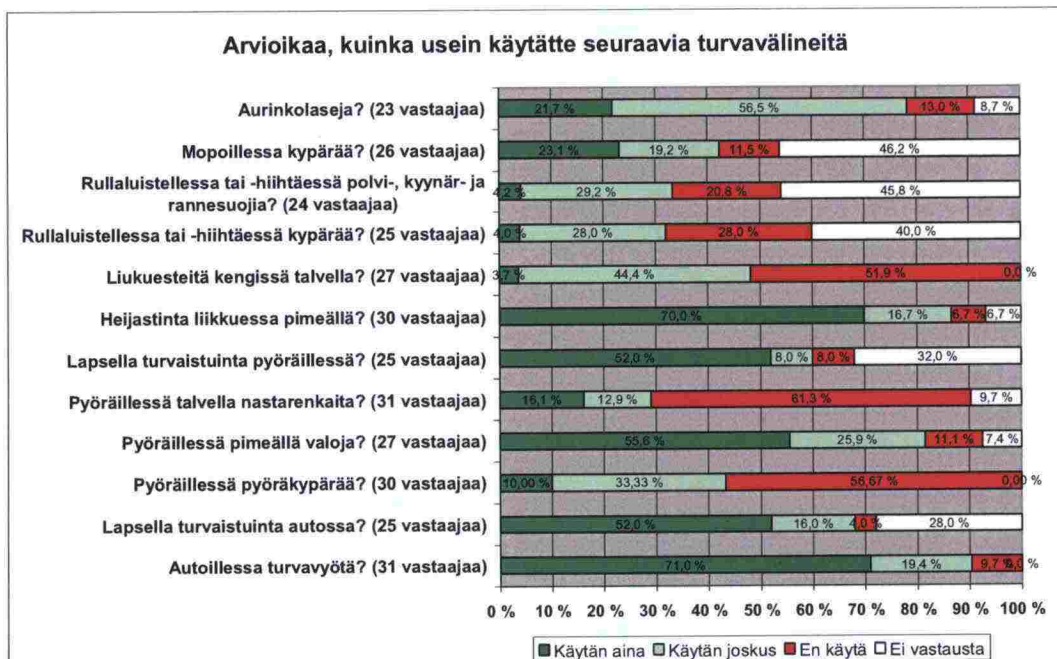

Kuva 15c. Liikenneturvallisuusongelmia Luodossa asukaskyselyn mukaan.

Kuva 15d. Liikenneturvallisuusongelmia Luodossa asukaskyselyn mukaan.

Turvavälineistä vastaajat käyttivät eniten turvavyötä autoillessa, lapsella turvaistuinta autoillessa ja pyöräillessä, mopoiillessa kypärää sekä heijastinta pimeällä liikkuessa. Huolestuttavaa kuitenkin on, että turvavyötä ilmoitti ajaessaan käyttävän VAIN 70 % vastaajista! Tämä on täysin poikkeava tulos yleisesti kunnissa tehdyissä kyselyissä. Luodossa onkin selvästi asennekasvatuksen tarve tässä asiassa! Vähiten käytettyjä turvavälineitä olivat liukuesteet kengissä talvella, Huolestuttavaa on myös, että pyöräilykypärää käytetään liian huonosti. (Kuva 16).

Kuva 16. Luodon asukkaiden turvavälineiden käyttö asukaskyselyn mukaan.

Kyselyssä oli lisäksi varattu tila ns. vapaille vastauksille, joihin vastaajat saivat ilmaista mielipiteensä liikenneympäristönsä erityisen vaarallisista paikoista, mielipiteet koulumatkojen ja koululaiskyytien ongelmista sekä ongelmista esteettömyyden suhteen. Seuraavaan on lueteltu sellaiset kohteet, jotka ovat saaneet eniten mainintoja.

Liikenneympäristön ongelmakohteet kyselyyn vastanneiden mukaan:

- Seututie 749 (Larsmovägen), suuret ajonopeudet, raskas liikenne (4 mainintaa)
- Furuholmenin ja Larsmovägenin liittymä, vaarallinen kaikille, jotka liikkuvat siinä, myös koululaisille (4 krt)
- Byvägen Bosundissa, kapea ja mutkainen (2 krt)
- Risöhallvägen on huonossa kunnossa, ajorata liian sivukalteva, suuret ajonopeudet (2 krt)
- Inremissionshemmetin kohdalta puuttuu kääntymiskaista. Yleensäkin kääntymiskaistoja ja väistötiloja saisi olla enemmän (3 krt)
- Hannulantie on huonossa kunnossa keväisin (2 krt)
- Kevyen liikenteen väyliä toivotaan:
 - Bosundiin Byvägenin alkuosalle
 - Västerbyvägenille
 - Fagernäsiin
- Holmin keskustassa ajonopeudet ovat liian suuret.

2.3 Liikenneturvallisuustyö

Erillistä liikenneturvallisuusryhmää Luodon kunnassa ei ole toiminut, vaan työtä on tehty hallintokuntien sisällä sekä niiden yhteistyönä. Työn aikana päätettiin, että kunta perustaa liikenneturvallisuustyöryhmän liikenneturvallisuussuunnitelman valmistuessa.

Tämän suunnitelman tavoitteena onkin perustaa liikenneturvallisuustyöryhmä ja käynnistää ryhmän toiminta aktiiviseksi.

2.4 Esteettömyys

Esteettömyyskierros tehtiin Luodossa 2.10.2007. Kierrokseen osallistui ohajuryhmän jäsenet Luodon kunnasta sekä Vaasan tiepiirin ja konsultin edustajat. Jakobstads Tidning teki artikkelin kierroksesta. Asukaskyselyssä oli lisäksi varattu kysymys ja vastaustilaa esteettömyysongelmien esittämiseen.

Luodossa tarkasteltiin Holmin keskusta, Bosund, Fagernäs, Gertruds, Näs ja Risö. Suurimmat esteettömyyteen liittyvät ongelmat ovat kevyen liikenteen väylien epätasaiset pinnat, Holmin keskustassa alikulkukäytävän kevyen liikenteen jyrkkyys sekä muutamat julkisten rakennusten sisäänkäynnit, joissa portaat estävät erityisesti pyörätuolia käyttävien henkilöiden sisäänkäymistä. Ovet eivät pääsääntöisesti ole automaattisesti aukeavia.

Asukaskyselyn tuloksista ilmeni, että sekä talvi- että kesäkunnossapidon vuoksi esiintyy esteettömyysongelmia. Kesäisin näkyvyys huonontuu liittymissä kasvillisuuden vuoksi ja talvisin lumikinosten vuoksi. Kevyen liiken-

teen väylien epätasaiset ja huonokuntoiset pinnoitteet ja talvella liukkaus ovat ongelmia. Kevyen liikenteen väylien ja kauppojen pihojen pinnoitteiden uusiminen sekä talvikunnossapidon parantaminen parantaisivat esteettömyyden toteutumista.

Kuva 17. Esteettömyyskävely ja -ongelmat Luodossa

2.5 Yhteenveto nykytilasta

Larsmontiellä (st 749) tapahtuu suurin osa Luodon maanteillä tapahtuvista onnettomuuksista, erityisesti henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia. Merkittävää on, että suurin osa onnettomuuksista on yksittäisonnettomuuksia. Tämä kertoo usein liian suurista ajonopeuksista. Nuorille kuljettajille tapahtuu vakavia onnettomuuksia Luodon alueella keskimäärin enemmän kuin koko maassa tai Pohjanmaalla. Eli kokemattomat, nuoret kuljettajat ajavat aivan liian suurilla nopeuksilla ja menettävät ajoneuvon hallinnan.

Huolestuttavaa on myös se, että kevyen liikenteen henkilövahinkoonnettomuuksia on tapahtunut vuosien 2002–2006 aikana viisi eli keskimäärin yksi vuodessa. Näistä onnettomuuksista kolme oli mopedionnettomuutta. Onnettomuudet tapahtuivat liittymissä kääntymistilanteissa, auton ja mopedin välisinä törmäyksinä.

Kokonaisuudessaan Luodon alueella tapahtuu kuitenkin keskimääräisesti vähemmän henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia kuin Pohjanmaan tai koko maan alueella.

Asukaskyselystä ilmeni, että luotolaiset käyttävät keskimääräisesti huomattavasti huonommin turvavöitä autolla ajaessaan kuin koko maassa. Asukkaat kokevat, että suuret ajonopeudet, nuoret kuljettajat sekä raskas liikenne Luodontiellä heikentävät liikenneturvallisuutta eniten. Luodontie sekä sen liittymät sekä huonossa kunnossa olevat tiet, kuten Byvägen Bosundissa, Risöhallvägen ja Hannulantie, ovat ongelmallisimpia paikkoja Luodon liikenteessä. Kevyen liikenteen väyliä asukkaat kaipaavat mm. Byvägenille Bosundiin, Västerbyvägenille ja Fagernäsvägenille.

Suurimpia esteettömyyteen liittyviä ongelmia asukkaiden mukaan ovat teiden ja pihojen huono kunnossapito sekä huonot näkemät liittymissä.

3 LIIKENNETURVALLISUUSTAVOITTEET

3.1 Onnettomuuksien vähentämistavoitteet

Luodon liikenneturvallisuustilanteen kehitykselle asetettavat määrälliset tavoitteet johdettiin valtakunnallisista ja Etelä-Suomen läänin tavoitteista.

Valtakunnalliset tavoitteet

Valtioneuvoston vuonna 2001 tekemässä periaatepäätöksessä tieliikenteen turvallisuuden parantamiseksi on asetettu seuraavat valtakunnalliset tavoitteet liikennekuolemien vähentämiselle:

- Vuonna 2010 liikennekuolemien määrän on oltava alle 250. (Vuonna 2006 liikenneonnettomuuksissa kuoli 330 henkilöä.)
- Pitkän aikavälin liikenneturvallisuusvision mukaan tieliikennejärjestelmä on suunniteltava siten, ettei kenenkään tarvitse kuolla eikä loukkaantua vakavasti liikenteessä. Tavoitteena on luoda edellytykset liikennejärjestelmän jatkuvalla kehittämiselle siten, että vuoden 2025 paikkeilla vuosittainen liikennekuolemien määrä on enintään 100.

Valtakunnallinen liikenneturvallisuussuunnitelma vuosille 2006–2010 on valmistunut joulukuussa 2005. Vuonna 2001 tehty periaatepäätös on vahvistettu valtioneuvoston maaliskuussa 2006 tekemässä periaatepäätöksessä. Päätökseen on koottu liikenneturvallisuussuunnitelmasta sellaiset tärkeimmät toimenpiteet, joissa valtioneuvoston periaatteellinen kannanotto on tarpeen liikenneturvallisuustyötä tekevien organisaatioiden kannalta. Päätöksessä on esitetty, että vuosina 2006–2010 valmistellaan ja toteutetaan seuraaviin osa-alueisiin liittyviä toimenpiteitä:

- Yhteistyön tehostaminen
- EU-yhteistyö
- Pääteiden kohtaamisonnettomuuksien vähentäminen
- Jalankulku- ja pyöräilyonnettomuuksien vähentäminen asutuskeskuksissa
- Nopeuksien hallinta
- Päihdeonnettomuuksien vähentäminen
- Ammattiliikenteen onnettomuuksien vähentäminen
- Kuljettajaopetuksen ja ajokorttiseurannan tehostaminen

3.2 Länsi-Suomen läänin tavoitteet

Vuonna 2002 tehtiin tutkimus "Länsi-Suomen läänin liikenneturvallisuusselvitys ja liikenneturvallisuustyön kehittäminen". Tutkimuksessa liikenneturvallisuustoiminnan kehittämisen lähtökohtana oli eri toimenpiteiden toteuttamisen tehostaminen ja toimenpiteiden välisen tarkoituksenmukaisen tasapainon etsiminen. Ensisijaisesti pyrittiin liikenneturvallisuustyön koordinoimiseen, suunnittelun ja seurannan kehittämiseen sekä työn eri tasojen (valtakunnallinen, läänin taso ja maakuntataso) välisten kytkentöjen parantamiseen. Esitys liikenneturvallisuustyön uudeksi toimintamalliksi koskee erityisesti Länsi-Suomen läänin liikenneturvallisuusneuvottelukunnan ja liikenneturvallisuuden alueellisten yhteistyöryhmien rooli- ja tehtäväjakoa.

3.3 Määrälliset tavoitteet Luodossa

3.3.1 Liikenneturvallisuustavoitteiden suuntaviivat 2010 (2012).

Tavoitteiden muodostamisessa on käytetty seuraavia painotuksia:

- Henkilövahinko-onnettomuuksiin johtavien onnettomuuksien määrä on alempi asukasta kohden kuin koko maassa keskimäärin ja suunta on koko ajan aleneva.
- Nuorison liikenneturvallisuustilannetta sekä yleistä asenneilmapiiriä liikenneturvallisuuden suhteen parannetaan. Motivoidaan huomioivaan ja rauhalliseen liikennöintiin!
- Sääntöjen noudattamisen tärkeyttä korostetaan kasvatuksessa; liikennekäyttäytyminen periytyy usein vanhemmilta.
- Liikenneympäristö suunnitellaan siten, että kenenkään ei tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti.

3.3.2 Liikenneturvallisuustyön toiminnalliset tavoitteet

Luodon liikenneturvallisuustavoitteiden asettamisessa on otettu huomioon valtakunnalliset, Länsi-Suomen läänin tavoitteet sekä paikalliset erityispiirteet ja tämän työn yhteydessä esiin tulleet piirteet ja tarpeet (mm. asukaskysely). Toiminnallisiksi tavoitteiksi on asetettu seuraavaa:

Liikenneväylät suunnitellaan ja rakennetaan siten, että liikenneonnettomuuden vähenevät vaikka liikennemäärät kasvavat.

Liikenneturvallisuus päätöksenteossa

- Liikenneturvallisuuden arvostusta ja painoarvoa lisätään.
- Päättäjille jaetaan tietoa liikenneturvallisuudesta.
- Päätöksenteon metodiikkaa liikenneturvallisuuden suhteen kehitetään.

Liikenneturvallisuustyö

- Liikenneturvallisuustyön aktiivisuutta kehitetään ja jatkuvuus turvataan, työn vaatimat henkilö- ja toimintaresurssit hoidetaan.
- Liikenneturvallisuustietoutta pidetään yllä ja sitä kehitetään ja jaetaan asukkaille ja päättäjille.
- Yhteistyötä ja yhteistä vastuuta liikenneturvallisuustyöstä levitetään (mm. yksityiselle sektorille)
- Nuorille suunnattavaa liikenneturvallisuustyötä aktivoidaan, pyritään vaikuttamaan nuorison käyttäytymiseen liikenteessä ja siten vähentämään nuorten liikenteessä liikkuvien (pyöräilijät, mopedistit, skootterilla liikkuvat ja autoilijat) onnettomuuksia.
- Koulukuljetusten turvallisuus varmistetaan.

Liikenneympäristön kehittäminen

- Liikenneturvallisuuskulmat varmistetaan suunnittelun ja maankäytön eri tasoilla.
- Liikenneympäristö suunnitellaan heikoimpien liikkujien ehdoilla – lapset ja vanhukset (otetaan huomioon myös esteettömyysnäkökohdat).
- Jalnkulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta parannetaan keskustas ja kyläkeskuksissa, kevyen liikenteen olosuhteita ja reittejä kehitetään jatkuvasti.
- Taajamien liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota ajoneuvojen nopeuksien alentamiseen.
- Yksittäis- ja eläinonnettomuuksia pyritään vähentämään pahimmissa kasautumapaikoissa.

Tielläliikkujiin vaikuttaminen, valvonta

- Nopeusmittauksia tehostetaan.
- Rattijuoppoutta vähennetään ja turvalaitteiden (mm turvavyöt, pyöräilykypärä, heijastin) käyttöä lisätään valistuksen ja valvonnan avulla.
- Ammattiliikenteen turvallisuutta parannetaan, liikenneturvallisuus otetaan huomioon tavara- ja henkilöliikenteen kilpailutuksessa.

Henkilövahinko-onnettomuuksien vähentämistavoitteet

Valtakunnallisten tavoitteiden mukaan liikenteessä kuolevien tai vakavasti loukkaantuvien määrän tulee vähentyä jatkuvasti. Kuolonuhrien lukumäärä tulisi olla vuonna 2010 noin 40 % nykyistä alempi ja vuonna 2025 neljännes nykyisestä tasosta.

Luodossa on viimeisten vuosien aikana liikenneonnettomuuksissa loukkaantunut vakavasti keskimäärin 0,84 henkilö/1000 asukasta. Valtakunnalliset koskevat kuolemaan johtavien onnettomuuksien vähentämistä, mutta kunnallisella tasolla on syytä asettaa tavoitteeksi myös henkilövahinkoon johtavien onnettomuuksien vähentäminen. Luodossa asetetaan tavoitteeksi vähentää henkilövahinko-onnettomuuksien määrää siten, että tapahtuu:

- ✚ 2010 korkeintaan 0,5 henkilövahinko-onnettomuutta/1000 asukasta
- ✚ 2015 korkeintaan 0,4 henkilövahinko-onnettomuutta/1000 asukasta
- ✚ 2025 korkeintaan 0,3 henkilövahinko-onnettomuutta/1000 asukasta.

4 ONGELMAKOhteet JA LIIKENNEYMPÄRISTÖN PARANTAMISTOIMENPITEET

4.1 Suunnittelun lähtökohdat

Seuraavassa on esitetty kyselyjen ja haastattelujen, onnettomuusanalyysin, aloitteiden, aloitusseminaarin (hallintokunnat, päättäjät) sekä maastokäyntien perusteella esiin tulleet ongelma-kohteet sekä niihin suunnitellut toimenpiteet. Suunnittelun tavoitteena oli löytää lähitulevaisuuden (1-5 vuotta) tärkeimmät ja tarpeellisimmat parantamistoimenpiteet. Toimenpiteiden suunnittelussa painotettiin pieniä investointeja vaativia ja helposti toteutettavia toimenpiteitä.

Toimenpiteet on esitetty seuraavissa luvuissa ongelma-kohteittain sisältäen rakenteelliset ja liikenteen ohjauksen toimenpiteet. Lisäksi on esitetty kunnossapitoon liittyviä toimenpiteitä.

Ongelmakohdekuvaukset ja toimenpiteet on esitetty lisäksi liitteen 1 toimenpidetaulukossa ja toimenpiteet toimenpidekartoilla (kuva 18) kohdenumeroilla. Taulukoissa on esitetty lisäksi toimenpiteiden toteuttamiskustannukset sekä kiireellisyysluokka.

Toimenpiteiden kirjaamisessa on kiinnitetty huomiota suunnitelman päivitettävyyteen. Toimenpide-ehdotusten taulukot on toimitettu erillisinä tiedostoina tilaajille päivittämistä varten. Toimenpiteitä on helppo poistaa tai lisätä taulukkoihin. Lisäksi taulukoissa on seurantasarake, johon lisätään merkin-tä, kun toimenpide on toteutettu.

4.2 Toimenpiteitä Luodolla

Kohdenumero 201: Seututie 749 (Luodontie), välillä Fårholmsström – Pietarsaaren raja

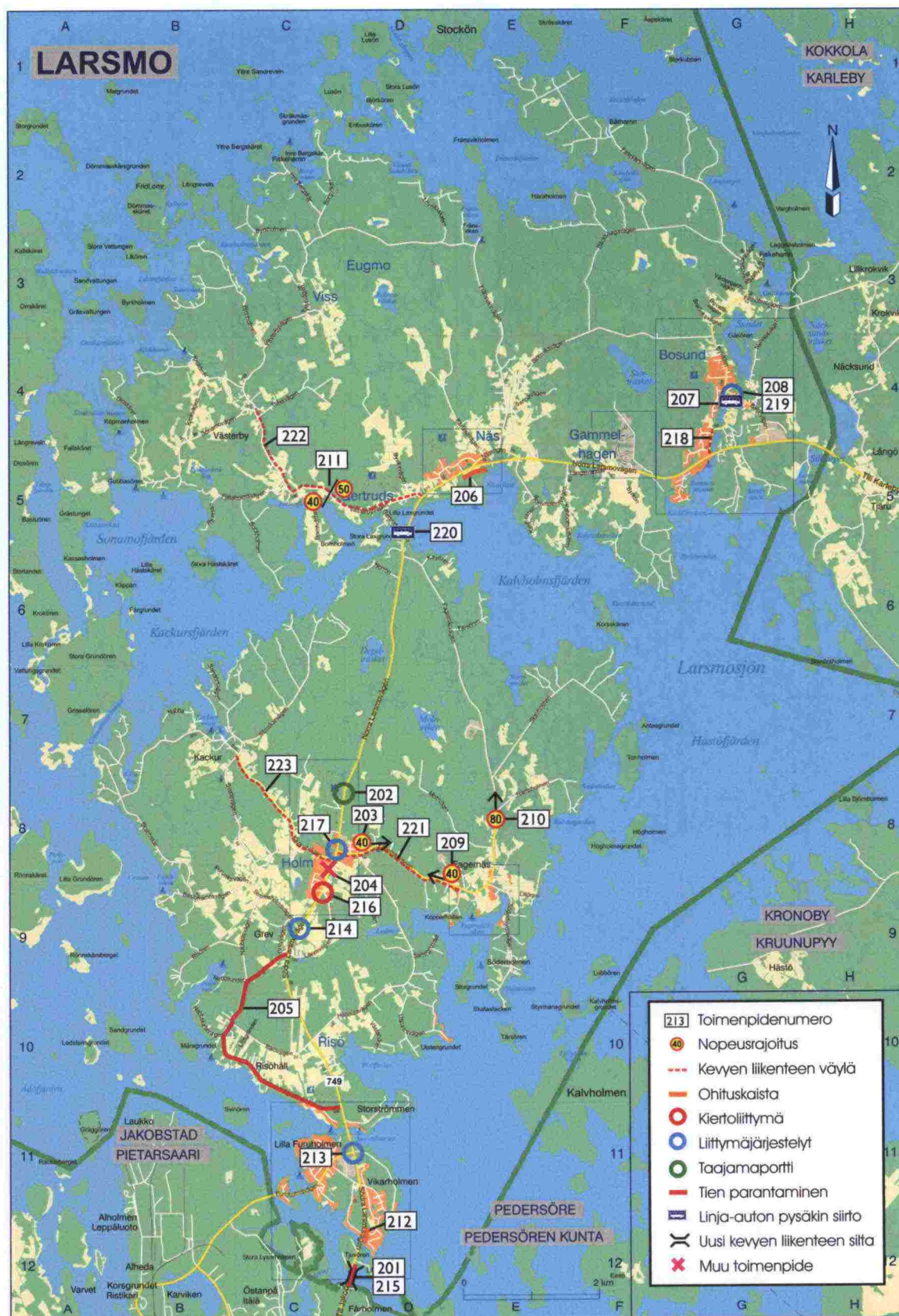
Kevyen liikenteen väylä on ahkerassa mm. työmatkapyöräilijöiden käytössä. Väylä pinta on huonossa kunnossa. Väylä esitetään asfaltoitavaksi uudelleen ja mahdolliset rakenteelliset heikkoudet korjattaviksi.

Kohdenumero 202: Seututie 749 (Luodontie), Cronhjelman koulun kohdalla

Ajonopeudet ovat koulun liittymän kohdalla liian suuret. Koulun liittymän pohjoispuolelle esitetään rakennettavaksi taajamaportti, esim. Luodon vaakunassakin esiintyvää veneteemaa käyttäen.

Kohdenumero 203: Fagernäsintie (yhdystie 7495)

Ajonopeudet ovat tiellä liian suuret. 40 km/h nopeusrajoituksen alkamiskoh-taa esitetään siirrettäväksi itään päin asutuksen alkamiskohtaan

Kuva 18. Luodon toimenpidekartta.

Kohdenumero 204: Seututie 749 (Luodontie), Holmin keskusta

Holmin keskustaan on tehty vuonna 2007 valmistunut "Idéplan för Utveckling av trafikhålleden i Holm". Ideasuunnitelman mukaiset toimenpiteet esitetään toteutettaviksi ensimmäisessä toteutusvaiheessa.

Kohdenumero 205: Risöhallintie (yt. 17971)

Tien kunto on huono sekä rakenteeltaan että kaltevuuksiltaan. Tien rakenne esitetään perusparannettavaksi sekä rakennettavaksi kuivatus ja uusi kevyen liikenteen väylä.

Kohdenumero 206: Seututie 749, (Eteläinen Luodontie) Näsin eteläinen liittymä

Liittymä on vaarallinen kääntyvälle liikenteelle mm. Södra Larmovägen suuren liikennemäärän vuoksi. Liittymään esitetään rakennettavaksi väistötila.

Kohdenumero 207: Byvägen (yt 17981) – Bosundvägen , liittymä

Bussipysäkki sijaitsee T-liittymässä ja lähes ojassa. Bussipysäkki esitetään siirrettäväksi ja rakennettavaksi oikean mitoituksen mukaiseksi odotustiloi-neen.

Kohdenumero 208: Byvägen (yt 17981) – Bosundvägen , liittymä

Liittymässä on huonot näkemät Byvägenille pohjoisen suuntaan. Liittymässä esitetään tehtäväksi näkemäraivaukset ja kunnossapitoa informoidaan tekemään se vuosittain.

Kohdenumero 209: Fagernäsintie (yt 7495) Träskbergsvägenin liittymän kohdalla

40 km/h nopeusrajoitusmerkki esitetään siirrettäväksi länteen päin, selkeästi ennen asutuksen alkamista. Nopeusrajoituksen tehoa voidaan korostaa ajoratamaalauksella!

Kohdenumero 210: Fagernäsintie (yt 17971)

Fagernäsvägenin ajonopeudet ovat liian suuret asutuksen kohdalla. 80 km/h nopeusrajoitus esitetään siirrettäväksi Fagernäsin pohjoispuolella pohjoiseen päin, asutuksen loppumiskohtaan. sama koskee toiseen suuntaan 60

km/h nopeusrajoituksen alkamiskohtaa. Nopeusrajoituksia voidaan korostaa ajoratamaalauksilla.

Kohdenumero 211: Västerbyvägen (yt 17979)

Tien nopeusrajoitukseksi esitetään muuten 50 km/h, mutta 40 km/h nopeusrajoitus asutuksen kohdille sekä Fjälholmengen liittymän kohdalle.

Kohdenumero 212: Seututie 749, Eteläinen Luodontie Eteläisen Vikarintien liittymä

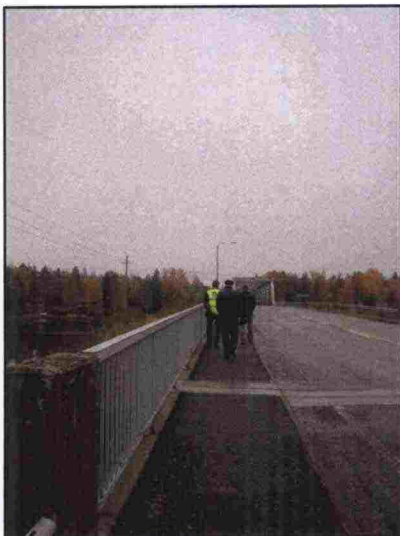
Liittymä on vaarallinen kääntyvälle liikenteelle. Liittymään esitetään rakennettavaksi kääntymiskaista Eteläisen Luodontien itäpuolelle.

Kohdenumero 213: Seututie 749, Eteläinen Luodontie Furuholmintien liittymän kohdalla

Liittymässä on valaisinpylväs, joka aiheuttaa venekuljetuksille esteen. Valaisinpylväs esitetään siirrettäväksi.

Kohdenumero 214: Seututie 749, Eteläinen Luodontie – Strömholmintie, liittymä

Liittymä on ahdas Strömholmintieltä liityttäessä. Liittymää esitetään väljennettäväksi leventämällä Strömholmintietä.

Kohdenumero 215: Seututie 749, Eteläinen Luodontie Fårholmin sillan kohdalla

Kevyen liikenteen väylä on Fårholmin sillalla hyvin kapea ja huonossa kunnossa ja siten myös turvaton. Väylä esitetään parannettavaksi rakentamalla uusi kevyen liikenteen silta Fårholmsströmin yli.

Kohdenumero 216: Seututie 749, Eteläinen Luodontie - Litensväg - Kvarnväg, liittymä

Liittymä on nykyisin vaarallinen kääntyvälle ja ylittävälle liikenteelle Luodontien suuren liikennemäärän ja ajonopeuksien vuoksi. Liittymään esitetään rakennettavaksi kiertoliittymä em. ongelmien helpottamiseksi ja liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Kohdenumero 217: Seututie 749, Eteläinen Luodontie - Fagernäsintie (yt 7495), liittymä

Kevyen liikenteen nykyisessä alikulussa kevyen liikenteen väylän kaltevuus on sillan länsipuolella liian jyrkkä, se aiheuttaa esteettömyysongelmia ja turvallisuusongelmia. Kaupan nykyinen liittymä on liian lähellä, jotta väylää voitaisiin loiventaa.

Kaupan sisääntuloliittymää esitetään siirrettäväksi länteen päin ja kevyen liikenteen väylää rakennettavaksi uudelleen noin 700 m, jolloin väylän tasaus loivenee ja esteettömyys paranee.

Kohdenumero 218: Byvägen (yt 17981)

Byvägenin eteläosasta puuttuu turvallinen kevyen liikenteen yhteys. Kevyen liikenteen väylää esitetään rakennettavaksi 400 m Byvägenin eteläosaan Kolvägenin jatkeena olevasta kevyen liikenteen raitin ja Pohjoisen Luodontien välille.

Kohdenumero 219: Byvägen (yt 17981) – Bosundvägen, korsningen

Liittymä on nykyisin erittäin väljä ja jäsentymätön, väljät ajolinjat mahdollistavat myös vaaraa aiheuttavat suuret ajonopeudet. Liittymä on vaarallinen kevyelle ja muullekin liikenteelle. Liittymä esitetään muotoiltavaksi uudelleen ajonopeuksia hillitseväksi ja "tiiviimmäksi".

Kohdenumero 220: Seututie 749, Pohjoinen Luodontie – Gertrudsvägen, Inremissionshemmetin kohdalla

Liittymä on vaarallinen kääntyvälle liikenteelle. Bussipysäkki esitetään siirrettäväksi Gertrudsvägenin liittymän eteläpuolelle ja liittymään esitetään rakennettavaksi väistötila Luodontien itäpuolelle.

Kohdenumero 221: Fagnäsintie (yt 7495)

Fagnäsvägeniltä puuttuu turvallinen kevyen liikenteen yhteys Holmin ja Kyrkobyn väliltä. Uusi kevyen liikenteen väylä esitetään rakennettavaksi.

Kohdenumero 222: Västerbyntie (17979)

Västerbyntieltä puuttuu turvallinen kevyen liikenteen yhteys Luodontien ja Västerbyn väliltä. Uusi kevyen liikenteen väylä esitetään rakennettavaksi.

Kohdenumero 223: Kackurintie (17969)

Kackurintieltä puuttuu turvallinen kevyen liikenteen yhteys Luodontien ja Kackurin väliltä. Uusi kevyen liikenteen väylä esitetään rakennettavaksi.

4.3 Valvonta

Liikennevalvonnalla voidaan parantaa liikenneturvallisuutta sekä luoda turvallisuuden tunnetta. Sen vuoksi valvontaa tulisi suorittaa riittävästi. Valvontakampanjoista tulee tarvittaessa myös tiedottaa kuntalaisia. Luodon kunnan alueella ylinopeuksien osalta ongelmia koettiin olevan sekä taajamissa että haja-asutusalueella.

Ylinopeuksien hillitsemisen keinoja ovat nopeusrajoitusten alentaminen, hidasteratkaisut, valvonta ja asennekasvatus. Luodon keskustaajaman alueella nopeuksien hillitsemiseksi rakenteellisena toimenpiteenä esitettiin korotettujen suojateiden ja liittymäalueiden rakentamista. Nopeusrajoitusmuutoksia esitettiin haja-asutusalueelle useita (luku 4.3). Asennekasvatukseen liittyvät toimenpiteet on esitetty luvussa 5 ja niihin tulee jatkossa panostaa ja laittaa voimavaroja. Valvontaa esitetään lisättäväksi poliisin toimesta käytössä olevien resurssien mukaan.

4.4 Kunnossapito

Teiden ja kaavateiden kunnossapito on tärkeä osa liikenneturvallisuutta. Luodon kunnan alueella teiden ja kaavateiden kunnossapitoon liittyviä ongelmia olivat teiden ja kaavateiden heikko kunto ja liukkaus sekä kevyen liikenteen väylien heikko kunto. Myös korkeita lumivalleja ja -penkkoja liittymäalueilla näkemäesteinä ja kevyen liikenteen väylien liukkautta pidettiin melko suurena ongelmana.

Korkeisiin lumivalleihin voidaan vaikuttaa talvihoidon laatukriteereillä ja niiden toteutumisen valvonnalla. Lisäksi kunnossapitäjiä tiedottamalla ja kouluttamalla voidaan vaikuttaa talvihoidon toimintatapoihin. Laatukriteerit ovat nykyisin riittävät, valvontaan esitetään kiinnitettävän huomiota Luodon alueella. Tiedottamiseen ja kouluttamiseen liittyvät toimenpiteet on esitetty luvussa 5.

Edellä esitetyt hoitoon liittyvät ongelma-kohteet esitetään käsiteltäväksi tiepiirissä ja kunnassa.

5 LIKENNETURVALLISUUSTYÖN TOIMINTASUUNNITELMA

5.1 Liikenneturvallisuuustyöryhmä

Kunnan liikenneturvallisuuustyötä ohjataan ja seurataan liikenneturvallisuuustyöryhmässä, jonka kokoonpano tarkistettiin työn alussa. Ryhmään kuuluu hallintokunnista edustajat, jotka vastaavat liikenneturvallisuuustyön organisoinnista omassa hallintokunnassa. Lisäksi ryhmään kuuluvat eri sidosryhmien edustajat.

Ryhmän kokoonpano hyväksyttiin kunnanhallituksessa, teknisessä lautakunnassa ja sivistyslautakunnassa ja ryhmän toiminnalla on näin päättäjien hyväksyntä. Liikenneturvallisuuustyöryhmän kokoonpano vahvistettiin kunnanhallituksen kokouksessa 17.12.2007. Ryhmä valitaan ja kokoonpano tarkistetaan jokaisen vaalikauden alussa. Ryhmän kokoonpano on seuraava:

Allan Nynäs, pj.	Kunnanhallitus
Ann-Kristin Grankulla	Tiejaosto
Birthe Wistbacka	Kunnanhallitus
Jarl Rosenberg	Ympäristö- ja tekninen osasto
Kennet Liljeqvist	Sosiaalilautakunta
Carola Lassila	Sivistyslautakunta
Saul Sundelin	Sivistyslautakunta

Ryhmä tekee yhteistyötä Tiehallinnon Vaasan tiepiiri, Liikenneturvan ja Pietarsaaren kihlakunnan poliisilaitoksen kanssa.

Yrityksiä esitetään kutsuttavaksi myös jatkossa liikenneturvallisuuustyöryhmän kokouksiin.

5.2 Ryhmän toimintamalli

Kunnan työryhmän toimintaa ohjaa puheenjohtaja (Allan Nynäs). Puheenjohtaja

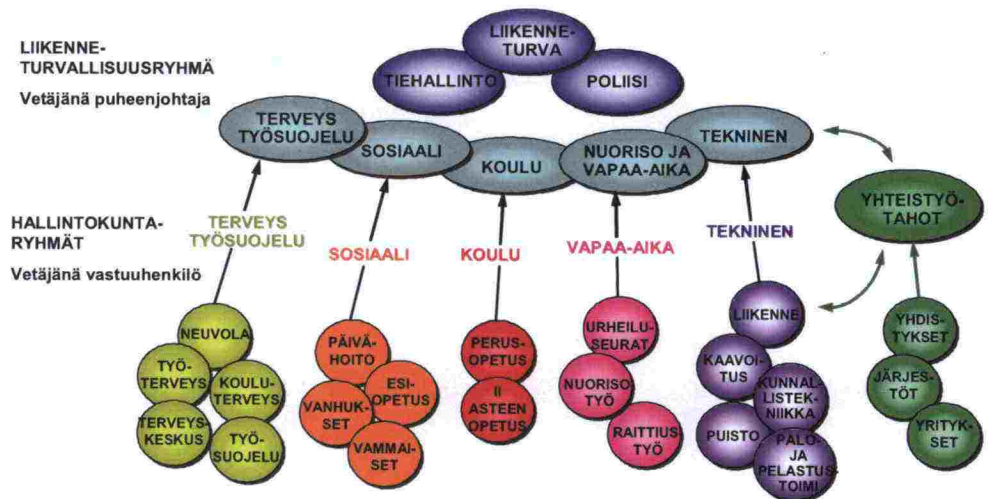
- vastaa ryhmän koollekutsumisesta ja kokousten järjestämisestä
- välittää tietoa hallintokuntien vastuuhenkilöille sekä sidosryhmille (työryhmän jäsenet) ja
- vastaa ryhmän toiminnan tiedottamisesta sekä sisäisesti että ulkoisesti.

Liikenneturvallisuuustyöryhmän jäsenet toimivat oman hallintokuntansa/organisaationsa edustajina ja välittävät tietoa ryhmässä käsitellyistä ja

päätetyistä asioista omassa hallintokunnassa/organisaatiossa. Hallintokuntakohtaisesti voidaan kokoontua käsittelemään kyseisen sektorin asioita työryhmän edustajan johdolla.

Ryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa, tarvittaessa useammin. Ryhmän tehtävät ovat:

- Liikenneturvallisuustyön suunnittelu ja vastuun jakaminen hallintokunnille.
- Liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelmien seuranta.
- Toimintasuunnitelmien ylläpito ja päivitys tarpeen mukaan.
- Liikenneturvallisuustilanteen seuranta.
- Ajankohtaisten liikenneturvallisuusasioiden käsittely (mm. aloitteet).
- Liikenneturvallisuusasioista tiedottaminen.
- Tavoitteiden tarkistaminen 1-2 vuoden välien.
- Liikenneturvallisuusteeman valinta vuosittain.

5.3 Toimintasuunnitelmat

5.3.1 Yleishallinto

Yleishallinnon tehtävänä on mahdollistaa mahdollisimman laadukas liikenneturvallisuustyö kunnassa ohjaamalla riittävästi resursseja toimintaan. Yleishallinnossa seurataan liikenneturvallisuustilannetta ja aiheeseen liittyvää palautetta ja saatetaan asiat käsiteltäväksi liikenneturvallisuustyöryhmään. Keskeisinä viranhaltijoina ovat kunnanjohtaja sekä hallintojohtaja. Yleishallinnon toimintasuunnitelmataulukko on esitetty liitteessä x.

5.3.2 Tekninen toimi

Tekninen toimi vastaa siitä, että liikenneväylät ja alueet ovat turvallisesti liikuttavassa kunnossa sisältäen suunnittelun, toteutuksen ja kunnossapi-

don. Liikenneympäristön turvallinen suunnittelu aloitetaan jo kaavoitusvaiheessa, jolloin tehdään oleelliset maankäytön ratkaisut.

Turvallista ympäristöä luodaan ja ylläpidetään teknisessä toimessa toteuttamalla liikenneympäristön parantamistoimenpiteitä rahoituksen puitteissa ja liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisesti. Aliurakoitsijoiden ja konsulttien suunnittelua ja rakentamista valvotaan ja heiltä edellytetään riittävää liikenneturvallisuustietämystä. Liikenneympäristön parantamisratkaisuista tiedotetaan kuntalaisia ja pyritään siten edistämään oikeanlaista liikennekäyttäytymistä. Teknisen toimen henkilöstön tietämystä lisätään koulutuksilla. Teknisen toimen toimintasuunnitelma on esitetty liitteessä 2.

5.3.3 Sivistystoimi

Koulujen liikennekasvatus on sisällytetty opetussuunnitelmiin. Alakoulujen oppilaiden ensimmäisten luokkien (1. ja 2.) kasvatuksessa keskitytään turvallisen koulutien, liikennetaitojen ja -sääntöjen oppimiseen sekä turvavälineiden käyttöön. Asioita kerrataan 3. ja 4. luokilla. Alakoulujen viimeisimmillä luokilla perehdytään lisäksi syvällisemmin liikenteen vuorovaikutukseen ja pohditaan liikenneturvallisuuteen vaikuttavia asioita.

Oppilaiden vanhempia ja opettajia sitoutetaan koulun liikenneturvallisuustyöhön korostamalla omaa esimerkkiä mm. vanhempainilloissa. Tapahtuneet onnettomuudet käydään läpi kouluterveydenhuollon vastaanotolla.

Koulukuljettajat toimivat ammattikuljettajina myös tärkeänä esimerkkinä lapsille. Yhteistyötä kouluviranomaisten kanssa pyritään lisäämään ja kuljettajille järjestetään koulutusta.

Sivistystoimen toimintasuunnitelma on esitetty liitteessä 2.

5.3.4 Sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaali- ja terveystoimen toiminta tavoittaa laajan joukon eri-ikäisiä kuntalaisia ja mahdollisuudet jatkuvalle liikenneturvallisuustyölle ovat hyvät.

Äitiys- ja lastenneuvolassa opastetaan lapsen turvalliseen kuljettamiseen ja vuokrataan vauvojen turvaistuimia. Päiväkodissa ja esikoulussa aloitetaan liikennesääntöjen opettelu leikkien avulla sekä harjoitellaan turvallista liikumista ja opastetaan turvavälineiden käyttöön. Vanhempia tiedotetaan ja opastetaan vanhempainilloissa.

Aikuisväestön liikenneturvallisuustietämyksen lisäämistä ja asennekasvatusta tehdään lääkärien vastaanotolla kertomalla mm. lääkkeiden vaikutuksesta ajokykyyn, turvavälineistä ja ajokyvyn arvioinnista. Onnettomuuksien uhrien kanssa käydään läpi onnettomuustilanne ja arvioidaan onnettomuuden ehkäisymahdollisuuksia. Työmatkaturvallisuuden lisäämistä tehdään yhteistyössä työterveyden ja työnantajien kanssa.

Vanhusten opastamisessa avainasemassa on ammattitaitoinen henkilöstö, minkä vuoksi vanhusten kanssa työskentelevien työntekijöiden koulutus on tärkeää. Henkilöstöä koulutetaan järjestämällä tietoiskuja ja tilaisuuksia sosiaali- ja terveystoimen sekä kotipalvelun työntekijöille. Vanhuksia opaste-

taan heitä hoitavien henkilöstön toimesta mm. muistuttamalla turvavälineistä ja asianmukaisista varusteista sekä opastamalla niiden käyttöön.

Liikkumisesteisten henkilöiden liikkuminen pyritään ottamaan huomioon nykyistä paremmin jo suunnitteluvaiheessa mikä edellyttää yhteistyötä teknisen toimen ja Tiehallinnon kanssa. Erityisesti esteetön lähiliikkumisympäristö luo kaikille liikkumismahdollisuudet ja pitää mm. vanhukset toimintakykyisenä pidempään. Lisäksi vammaispalvelujen henkilöstön koulutus on tärkeää samaan tapaan kuin vanhusten kanssa toimivien. Väestön ikääntyessä tulee jatkossa varautua yhä suurempaan liikkumisesteisten määrään.

Sosiaali- ja terveystoimen toimintasuunnitelma on esitetty liitteessä 2.

5.4 Yhteistyökumppanit

Liikenneturva

Liikenneturva toimii kuntien liikenneturvallisuustyön tukena huolehtimalla ennaltaehkäisevästä liikennevalistuksesta tiedottamalla, kampanjoimalla, tukemalla eri ikäryhmien liikennekasvatusta sekä järjestämällä koulutusta yhteistyössä alan viranomaisten ja järjestöjen kanssa. Liikenneturvan tarjoamia palveluja esiteltiin liikenneturvallisuustyöryhmälle työn aikana. Liikenneturvan materiaali on vapaasti käytettävissä (lähde tulee kuitenkin mainita) internet-sivustolla www.liikenneturva.fi. Useat kunnan toimintasuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet toteutetaan Liikenneturvan palveluja ja aineistoja hyödyntämällä ja Liikenneturvan edustaja kuuluu liikenneturvallisuustyöryhmään. Kunta ottaa yhteyttä Liikenneturvan edustajaan tilaisuuksia järjestäessään.

Yhteyshenkilö: Heli Lintamo, Liikenneturva, Vaasa

Poliisi

Poliisilla on lakiin perustuva velvollisuus huolehtia kansalaisten liikenneturvallisuudesta. Poliisi keskittyy omassa työssään nopeusvalvontaan, päihteiden ja turvalaitteiden käytön valvontaan sekä riskikuljettajiin. Poliisin tehtävänä on puuttua myös muuhun liikennesääntöjen vastaiseen käyttäytymiseen.

Liikenneturvallisuustyötä tekevät sekä paikallispoliisi että liikkuva poliisi. Paikallispoliisi valvoo liikennettä pääasiassa taajamissa ja liikkuva poliisi ensisijaisesti pääteillä. Liikkuva poliisi huolehtii myös EU-säädöksiin perustuvasta erityisosaamisesta ja -kalustoa vaativasta raskaan liikenteen valvonnasta.

Yhteyshenkilö: Vesa Toivanen, Frej Stenman, Pietarsaaren kihlakunnan poliisilaitos

Tiehallinto

Tiehallinnon Vaasan tiepiirin edustaja osallistuu kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän kokoukseen tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. Tiehallinnon rooli on suurin liikenneympäristön ja maankäytön suunnittelussa.

Yhteyshenkilö: Kjell Lind, Vaasan tiepiiri

Lääninhallitus

Lääninhallituksen tehtävä on edesauttaa valtion keskushallinnon asettamien valtakunnallisten ja seudullisten liikenneturvallisuus- ja muidenkin tavoitteiden toteutumista. Kaikki Länsi-Suomen läänin kunnat ja kaupungit ovat Länsi-Suomen lääninhallituksen vastuulla. Lääninhallituksen liikenneosasto vastaa liikenneturvallisuustyön koordinoinnista, joukkoliikenteestä ja sen kehittämisestä ja tukemisesta. Lisäksi liikenneosasto vastaa taksi-, rahti-, linja- ja joukkoliikenteen luvista.

Lääninhallituksen pelastusosaston tehtävänä seudullisena pelastusviranomaisena on edistää hyvää turvallisuuskulttuuria, valvoa että kuntien pelastustoimien palvelutaso on riittävä, kehittää ja suunnitella pelastustoimintaa sekä huolehtia että läänissä on tarpeeksi johtamisvalmiutta suuronnettomuuksien ja poikkeustilanteiden varalle. Lisäksi pelastusosasto koordinoi alueellista valmiussuunnittelua ja osasto toimii valtionapuviranomaisena.

Pelastuslaitos

Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos vastaa 15 kunnan (myös Luodon) pelastuspalveluista ja öljyntorjunnasta. Mm sairaankuljetukset järjestetään yhteistyössä Kokkolan kanssa.

Kruunupyyn vapaapalokunta auttaa pelastuspalveluissa.

Yritykset

Kunnan alueella toimivien yritysten ja elinkeinoelämän edustajia esitetään kutsuttavaksi mukaan kunnan liikenneturvallisuustyöryhmään ja jatkossa myös toimintaan. Yrityksillä on hyvät mahdollisuudet edistää liikenneturvallisuusaatetta työpaikoilla ja esim. tukemalla työntekijöiden turvavälineiden käyttöä tai laatimalla yritysکوhtainen liikenneturvallisuussuunnitelma, jolle on olemassa Liikenneturvan toimesta laadittu malli. Yrityksen saama hyöty liikennetapaturmien ehkäisytyössä konkretisoituu erityisesti lyhentyvinä työkyvyttömyysaikoina ja säästöinä työterveyshuollossa. Lisäksi liikenneturvallisuusasioiden huomioon ottaminen nostaa yrityksen imagoa.

Yhdistykset ja järjestöt

Aktiiviset yhdistykset ja järjestöt ovat erinomaisia yhteistyökumppaneita kunnan liikenneturvallisuustyössä. Järjestöjen ja yhdistysten kautta voidaan tavoittaa erilaisia tienkäyttäjärühmiä (lapset, nuoret, vanhukset jne.) ja luoda liikenneturvallisuuden edistäminen osaksi järjestön toimintaa. Potentiaalisten järjestöjen kartoittaminen kunnassa on yleensä melko helppoa ja yhteistyötä on tehty usein jo aikaisemmin muiden asioiden puitteissa.

5.5 Liikenneturvallisuustyön seuranta

Liikenneturvallisuustyön seurannassa tärkeintä on liikenneturvallisuustyöryhmän säännöllinen kokoontuminen. Koollekutsujana toimii puheenjohtaja. Kokouksissa seurataan hallintokuntien toimenpidesuunnitelmien toteutumista ja suunnitellaan tulevia teemoja, toimenpiteitä, tapahtumia, koulutusta ja käsitellään ajankohtaisia asioita (luku 5.2). Tärkein seurantatyökalu on liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelma sekä liikenneympäristösuunnitelman toimenpideluettelo, jota pidetään yllä sähköisesti ja johon merkitään

toteutuneet toimenpiteet. Liikenneturvallisuustilanteen seurantaan varten on olemassa erilaisia mittareita (luku 7.3). Liikenneturvallisuustyöryhmässä päätetään, mitä mittareita seurataan.

6 TOTEUTTAMISOHJELMA JA VAIKUTUKSET

6.1 Kustannukset ja kiireellisyys

Toimenpiteiden toteuttaminen on jaettu kolmeen kiireellisyysluokkaan seuraavasti:

- kiireellisyysluokka 1 vuosina 2009 – 2010
- kiireellisyysluokka 2 vuosina 2011 – 2012.
- kiireellisyysluokka 3 vuosina 2015–2018

Kiireellisyysluokitus on tavoitteellinen. Taulukossa 5 on esitetty toimenpiteiden kustannukset kiireellisyysluokittain ja vastuutahoittain. Yksittäisten toimenpiteiden kustannukset ja vastuutaho on esitetty tarkemmin liitteenä 3 olevissa toimenpidetaulukoissa.

Taulukko 2. Toteuttamisohjelma.

	Kustannukset 1000 €			
	Kiireellisyys- luokka 1	Kiireellisyys- luokka 2	Kiireellisyys- luokka 3	
Tiehallinto, tiepiiri	1075	913	1000	0,160

Toteuttamisohjelmaan sisältyvien hankkeiden kustannukset ovat yhteensä noin 3 milj.€. Vaasan tiepiirin vastuulla on kaikki kustannukset.

Kiireellisyysluokkaan 1 kuuluvien hankkeiden kustannukset ovat noin 1,1 M€. Kiireellisyysluokan 2 hankkeiden kustannukset ovat noin 0,9 M€ ja kiireellisyysluokkaan 3 kuuluvien hankkeiden kustannukset ovat noin 1 M€.

7 JATKOTOIMENPITEET

7.1 Suunnitelman käsittely

Liikenneturvallisuussuunnitelma käsitellään ja hyväksytään toimenpiteitä ohjaavana suunnitelmana Luodon kunnanvaltuustossa.

Kokonaisvaltainen, järjestelmällinen liikenneturvallisuustyö voi toimia tehokkaasti vain, mikäli kunnassa on työn lähtökohtana yhteinen tahtotila liikenneturvallisuustyön kehittämistä. Tämän vuoksi erityisen tärkeää on päättäjien sitoutuminen suunnitelman toteuttamiseen, mikä tuleekin suunnitelman hyväksymisen yhteydessä varmistaa. Käytännössä sitoutuminen tarkoittaa riittävien resurssien ja rahavarojen osoittamista liikenneturvallisuustyön toteuttamiseen.

7.2 Jatkosuunnittelu

Esitetyistä toimenpiteistä erityisesti liikenteen ohjaustoimenpiteet ja kunnosapitotoimenpiteet voidaan toteuttaa tämän suunnitelman esitysten perusteella. Osa toimenpiteistä vaatii tarkempia tie-/kaavatiesuunnitelmia.

Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet tulee ottaa tarpeen mukaan huomioon kaavavarauksina yleis- ja asemakaavojen muutostöiden yhteydessä. Lähes kaikki ensimmäisen kiireellisyysluokan toimenpiteet ovat kuitenkin toteutettavissa ilman kaavamuutoksia.

Seuraavan liikenneturvallisuussuunnitelman laatiminen tulee kyseeseen todennäköisesti viiden vuoden päästä. Tällöin Luodon liikenneturvallisuussuunnitelma voidaan liittää seudullisesti tehtävään isompaan kokonaisuuteen.

7.3 Seuranta

Tässä suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamisen päävastuulliset ovat Luodon kunta ja Kaakkois-Suomen tiepiiri. Suunnitelman toteuttamisen säännöllisestä seurannasta vastaa jatkossa tämän suunnitelman laatimisen yhteydessä muodostettu Luodon kunnan liikenneturvallisuustyöryhmä.

Taulukossa 6 on esitetty ehdotuksia liikenneturvallisuustavoitteiden saavuttamisessa ja kunnan liikenneturvallisuustilanteen seurannassa käytettävistä mittareista. Käytettävät seurantamittarit muodostettiin suunnittelulle asetettujen tavoitteiden pohjalta. Osapuolten tulee sopia seurantatietojen vaihtamisesta ja toimittamisesta liikenneturvallisuustyöryhmän käyttöön.

Maanteiden onnettomuustiedot on saatavissa Tiehallinnolta. Kaavatie- ja yksityistieverkon onnettomuustiedot ovat yleensä kunnan ja poliisin tiedossa. Heijastimen ja pyöräilykypärän käyttöasteen seuranta tehdään ajoittain Liikenneturvan toimesta. Käyttöastelaskentoja voidaan kunnassa tehdä omatoimisesti ja vapaamuotoisesti esimerkiksi aktiivisten järjestöjen tai opiskelijoiden toimesta. Tietoa ylinopeuksista ja rattijuopumuksista saadaan poliisilta.

Suunnitelman toteuttamisen seuranta ja suunnitelman ajan tasalla pitäminen on käytännön liikenneturvallisuustyötä ja sen onnistumisessa avainasemassa ovat päättäjien sitoutuminen, riittävien resurssien varaaminen sekä liikenneturvallisuustyöryhmän aktiivinen puheenjohtaja.

Taulukko 3. Esimerkkejä seurattavista liikenneturvallisuusmittareista.

Seurattava asia	Mittari / toimenpide
Liikennekuolemat	Kuolemaan johtaneet onnettomuudet [kpl/vuosi] Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet [kpl/vuosi] Onnettomuuksien kasautumapisteet
Onnettomuuksissa loukkaantuneet	Henkilövahingot (loukkaantuneiden lukumäärä) [kpl]
Suojavarusteiden käyttö Ylinopeudet	Heijastimen käyttöaste [%] Pyöräilykypärän käyttöaste [%] Kiinni jääneet rattijuopot [%] Taajamassa nopeusrajoituksen ylittävien osuus [%]
Liikenneympäristön parantamistoimenpiteet	Sähköisen toimenpidetaulukon seuranta ja ylläpito
Koulureittien ja koulukuljetusten turvallisuuden parantaminen	Koulujen vaaranpaikkakartoitukset (ongelmien havaitseminen) Sivistystoimen toimintasuunnitelman toteuttaminen ja ylläpito Turvallisuus koulukuljetusten kilpailutuskriteereihin
lääkäiden ja liikkumisesteisten liikkumisen helpottaminen taajamissa	Pienten esteettömyystoimenpiteiden toteuttamisen seuranta, esteettömyyden huomioon ottaminen suunnittelussa
Yritysten, yhdistysten ja järjestöjen kannustaminen mukaan liikenneturvallisuustyöhön Työmatkaliikenteen turvallisuuden edistäminen	Kutsutaan edustajia mukaan liikenneturvallisuustyöryhmän toimintaan ja esitellään liikenneturvallisuuden edistämismahdollisuuksia yrityksissä.
Sitoutuminen asetettuihin tavoitteisiin	Liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen Liikenneturvallisuusryhmän säännölliset kokoontumiset

LIITTEET

LIITE 1: Toimenpidetaulukko

LIITE 2: Liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelmat

Liite 1
Toimenpidetaulukko

Kartta-numero	Tie	Paikka	Toimenpiteet	Toteutus-vaihe	Tienpitäjä	Kust. (1000 €)	Heva-vähenemä	Tehokkuus (M€/Heva)
201	St 749	Färholmssström - Pietarsaaren raja	Kevyen liikenteen väylän uudelleen asfaltointi	1	T	175	0	
202	St 749	Pohjoinen Luodontie- Cronhjelmmin koulu, liittymä	Taajamaportti liittymän pohjoispuolelle	1	T	3		
203	Yt 7495	Fagnäsavägen	40 km/h -kyltti siirretään itään päin asutuksen alkamiskohtaan	1	T	0,3	0,005	16,700
204	St 749	Holmin keskusta	Ideasuunnitelman mukaiset toimenpiteet	1	T	500		
205	Yt 17971	Risöhallvägen	Tien rakenne esitetään perusrakennettavaksi sekä rakennettavaksi kuivatus ja uusi kevyen liikenteen väylä.	1	T	360	0	
206	St 749	Näsin eteläinen liittymä	Väistötila	1	T	30	0,001	0,033
207	Yt 17981/ Kylätie	Bosundvägen - Byvägen, liittymä	Bussipysäkin siirto	1	T	5		
208	Yt 17981/Byvägen	Bosundvägen - Byvägen, liittymä	Näkemäraivaus	1	T	0,2	0	
209	Yt 7495	Träskbergsvägen - Fagnäsavägen	40 km/h -merkki siirretään länteen päin, selkeästi ennen asutuksen alkamista.	1	T	0,3	0,004	13,300
210	Yt 17971	Fagnäsavägen	80 km/h -merkki siirretään pohjoiseen päin	1	T	0,3	0,001	3,333
211	Yt 17979	Västerbyvägen	50 km/h koko tielle, mutta 40km/h asutuksen kohdalla ja Fjäläholmsvägenin liittymän kohdalla	1	T	1	0,071	71,000
212	St 749	Eteläinen Luodontie - Eteläisen Vikarintien liittymä	Kääntymiskaista Eteläisen Luodontien itäpuolelle	2	T	30	0,009	0,300
213	St 749	Eteläinen Luodontie - Furuholmsvägen, liittymä	Valaisinpylväs, joka aiheuttaa venekuljetuksille esteen, siirretään.	2	T	1,5		
214	St 749	Eteläinen Luodontie - Strömsholmsvägen, liittymä	Liittymä väljennetään leventämällä Strömholmintietä.	2	T	30	0,005	0,167
215	St 749	Färholmin silta	Uusi kevyen liikenteen silta	2	T	180	0,001	0,006
216	St 749	Eteläinen Luodontie - Litensvägen, liittymä	Kiertoliittymä	2	T	500	0,045	0,090
217	St 749	Alikulku Holmin keskustan kohdalla	Kaupan sisääntuloliittymää esitetään siirrettäväksi länteen päin ja kevyen liikenteen väylää rakennettavaksi uudelleen noin 700 m, jolloin väylän tasaus loivenee.	2	T	110	0,006	0,055
218	Yt 17981	Byvägen	Uusi kevyen liikenteen väylä (400m) olemassa olevan kevyen liikenteen raitin ja st 749 välille.	2	T	56	0,001	0,018
219	Yt 17981/Byvägen	Bosundvägen - Byvägen, liittymä	Liittymä esitetään muotoiltavaksi uudelleen ajonopeuksia hillitseväksi ja "tiiviimmäksi".	2	T	5	0,001	0,200
220	Yt 17971	Gertrudsvägen 4: Liittymä Inremissionshemmetin kohdalla	Bussipysäkki siirretään Gertrudsvägenin liittymän eteläpuolelle ja liittymään rakennetaan väistötila Luodontien itäpuolelle	3	T	5	0,003	0,600
221	Yt 7495	Fagnäsavägen	Uusi kevyen liikenteen yhteys Holmin ja Kyrkobyn välille	3	T	250	0,001	0,004
221	Yt 17979	Västerbyvägen	Uusi kevyen liikenteen yhteys Luodontien ja Västerbyn välille	3	T	440	0,003	0,007
223	Yt 17969	Kackurvägen	Uusi kevyen liikenteen yhteys Luodontien ja Kackurin välille	3	T	305	0,003	0,010
Yhteensä						2988	0,160	
Vaihe 1						1075	0,082	
Vaihe 2						913	0,068	
Vaihe 3						1000	0,010	

Tekninen toimi, 1/1

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho/-henkilö	Toteutunut
Kevyt liikenne	Turvalliset väylät kevyelle liikenteelle	<ul style="list-style-type: none"> - Otetaan huomioon kevyt liikenne uusia detaljisuunnitelmia tehtäessä. - Nykyisten liikenneväylien tarkistus ja kevyen liikenteen olosuhteiden parantaminen 	Jatkuvana	Kunnanhallituksen suunnittelusektori ja suunnittelijat	
Autoilijat	Turvalliset ajoväylät autoilijoille	<ul style="list-style-type: none"> - Katujen ja teiden hyvä kunnossapito. - Hankalien liittymien parantaminen - Nopeusrajoitusten tarkistaminen 	Jatkuvana	Suunnittelijat, Tekninen osasto	
Joukkoliikenne	Suunnitella ja toteuttaa matkustajille reitit, joilla pysäkit ja kyytiin nousu ja -jäämispaikat ovat erityisen turvalliset.	<ul style="list-style-type: none"> - Käydään Tiehallinnon tiepiirin kanssa reitit läpi, listataan tarpeelliset pysäkit ja toteutetaan nämä. 	Jatkuvana	Tekninen osasto, liikenteen harjoittajat ja Tiehallinto	
Raskas liikenne	Keskustan läpi kulkevan raskaan liikenteen määrän vähentäminen. Paikallisen raskaan liikenteen ohjaaminen pääväylille.	<ul style="list-style-type: none"> - Kiertoliittymien rakentaminen ja liikenteen ohjauksen muuttaminen keskustassa - Teollisuusalueiden suunnitteluvaiheessa huuomioidaan raskaan liikenteen järjestelyt 	Seuraavan viiden (5) vuoden aikana	Suunnittelijat, Tiehallinto ja tekninen osasto.	

Sosiaalitoimi, 1/2

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho/-henkilö	Toteutunut
Lapset	Lasten turvallisuuden lisääminen liikenteessä	<ul style="list-style-type: none"> - Liikenteen teemapäivä - Poliisin vierailu - Heijastinliivien jakaminen - Tiedotetaan liikennesäännöistä vanhemmille - Käydään vanhempien kanssa "kehityskeskustelu/keskustelutuokio" liikenneasioista. - Asennekasvatus päivähoitossa. - Käydään läpi ja tarkistetaan päiväkotien ja ryhmäperhepäiväkotien pihasuunnitelmat ja -järjestelyt, pysäköinti 	1 krt /vuosi	Päivähoito Päivähoidon johtaja Päivähoidon esimies Tekninen sektori www.liikenneturva.fi	
Eläkeläiset	Eläkeläisten turvallisuuden lisääminen liikenteessä	<ul style="list-style-type: none"> - Tiedotetaan liikenneasioista hoito- ja palvelusuunnitelman tekemisen yhteydessä. - Teematilaisuus esim. vanhusyhdistysten kokousten yhteydessä. - Tiedotetaan 75-vuotiaiden ennaltaehkäisevän kotikäynnin yhteydessä. - Infomateriaalin jakaminen - Heijastinliivien ja liukastumiseiden jakaminen - Käydään läpi ja tarkistetaan Sandluddenin piha- ja pysäköintijärjestelyt 	Vuosittain	Vanhustyön johtaja Tekninen sektori www.liikenneturva.fi	

Sosiaalitoimi, 2/2

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho/-henkilö	Toteutunut
Vammaiset	Vammaisten turvallisuuden lisääminen liikenteessä	<ul style="list-style-type: none"> - Tiedotetaan eri vammaisjärjestöjen kokousten yhteydessä - Jaetaan materiaalia - Tiedotetaan hoito- ja palvelusuunnitelman tekemisen yhteydessä - Käydään läpi Larsmo boenden, Ankaretin pihajärjestelyt. - Järjestetään invapysäköintipaikat Sandlundeniin 	Tarpeen mukaan	<p>Vammaispalvelun sosiaalityöntekijä</p> <p>Tekninen sektori</p>	

Koulutoimi, 1/1

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho/-henkilö	Toteutunut
Oppilaat ja vanhemmat	Lisätä tietoutta ja ymmärrystä liikenteen eri vaaroista	Jaetaan tietoa ja ohjausta erityisesti koulureitiltä	Syksyllä	Luokanopettajat, Rehtori www.liikenneturva.fi	
Oppilaat ja liikennöitsijät	Varmistaan koulukuljetusten turvallisuus	Käydään säännöt läpi kaikkien oppilaiden kanssa Jaetaan tietoa koulukuljetusohjeista	Syksyllä	Opettajat Rehtori Sivistysjohtaja	
Oppilaat	Lisääntyneet taidot ja tietous liikenteestä yleensä sekä erilaisista vaaroista	Eri projektit, esim. Liikennejoke-ri. Liikenneturvallisuuusteema 7-9-luokkalaisille, mopedin käytön tarkentaminen, säännöt ja taito	Koko koulu- vuoden ajan	Ko. opettajat Rehtori	
Oppilaat ja henkilökunta	Turvavälineiden käyttö, esim. kypärä, heijastin jne.	Ohjaus ja informaatio Keskustelu vanhempainkokouksissa	Syksyllä	Opettajat Rehtori www.liikenneturva.fi	

Vapaa-aikatoimi, 1/1

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho/-henkilö	Toteutunut
Kuntalaiset	TURVALLISET VAPAA-AIKAPAikkojen PIHAT - Liittymät - Pysäköintialueet	Liikennemerkkit Nopeusrajoitukset Pysäköintialueiden uudelleen järjestelyt	1-vuotis-suunnitelma	Tekninen toimi	
Nuoriso	INFORMAATIO - Vuosittainen mopokoulu - Alkoholi ja liikenne	Informaatio, teoria & käytäntö	Jatkuva	Vapaa-aikatoimisto Terveys ja Liikenne liitto www.liikenneturva.fi	
Kuntalaiset	TURVALLISET ULKOILMA- JA URHEILUALUEET - Liittymät - Pysäköintialueet	Liikennemerkkit Opastemerkit, uudet sillat Turvalliset pysäköintialueet	1-5 vuotis-suunnitelma	Tekninen toimi	
Kuntalaiset	KEVYEN LIIKENTEEN REITIT - Kevyen liikenteen väylät aktiiviteettialueille ja - tiloihin	Turvalliset kevyen liikenteen väylät alueille, joilla on säännöllistä vapaa-ajan toimintaa	1-5 vuotis-suunnitelma	Tekninen toimi Tiehallinto	
Nuoriso	CROSSIRATA - harjoitusalue mopoilijoille, lumikelkoille, mönkijöille jne. ajoneuvoille	Harjoitusalueen suunnittelu	1-5 vuotis-suunnitelma	Tekninen toimi Vapaa-aikatoimisto www.liikenneturva.fi	

